

Maak werk van je idealen

Politiek programma

Laatst bijgewerkt: 7 juni 2023

Inhoudsopgave

1	DIERENRECHTEN.....	5
1.1	ALLE DIEREN GELIJK	5
1.2	MISDRIJVEN TEGEN HET DIERENRIJK	5
1.3	VOEDSELKETEN ZONDER DIERENMISBRUIK	5
1.4	DIERPROEVEN	6
1.5	DIEREN ALS VERMAAK.....	7
	<i>Dieren tentoongesteld.....</i>	7
	<i>Sport met dieren.....</i>	7
	<i>Evenementen en circussen.....</i>	8
1.6	DIEREN IN KLEDING	8
1.7	JACHT.....	9
1.8	WAARBORGEN WELZIJN WILDE DIEREN	9
1.9	GEZELSCHAPSDIEREN	9
	<i>Houden van gezelschapsdieren.....</i>	10
	<i>Broedfok.....</i>	10
	<i>Dieren in de zorg.....</i>	10
1.10	HULP EN OPVANG DIEREN	11
	<i>Dierenpolitie.....</i>	11
	<i>Opvang .....</i>	11
	<i>Noodhulp.....</i>	12
1.11	DIEREN EN DE OVERHEID.....	12
1.12	DIEREN IN HET ONDERWIJS.....	13
2	DUURZAME PRODUCTIE.....	14
2.1	KRINGLOPEN KOESTEREN (PRODUCTIE EN AFVAL)	14
	<i>Grondstoffen en afval.....</i>	14
	<i>Kleding .....</i>	15
	<i>Fiscale maatregelen .....</i>	15
	<i>Voedselverspilling.....</i>	16
	<i>Voorbeeld overheid.....</i>	16
2.2	ENERGIE NAAR AARDSE DRAAGKRACHT (ENERGIE)	16
	<i>Klimaat en milieu .....</i>	16
	<i>Fossiele brandstof.....</i>	17
	<i>Duurzame energie .....</i>	17
	<i>Energiebesparing .....</i>	18
	<i>Kernenergie.....</i>	18
2.3	GROEN VERBOUWEN (LANDBOUW).....	18
	<i>Duurzame voedselvoorziening .....</i>	19
	<i>Genetische manipulatie en klonen.....</i>	19
	<i>Veehouderij .....</i>	20
	<i>Visserij.....</i>	20
3	EEN GEZONDE SAMENLEVING.....	22
3.1	EEN GEZONDE LEVENSSTIJL (VOEDSEL EN SPORT).....	22
	<i>Preventie .....</i>	22
	<i>Promotie van gezonde voeding.....</i>	22
	<i>Promotie van sport .....</i>	23

3.2	WE ZORGEN VOOR ELKAAR (GEZONDHEIDSZORG)	23
	<i>Financiering</i>	24
	<i>Alternatieve genezers</i>	24
	<i>Abortus</i>	25
	<i>Euthanasie en hulp bij zelfdoding</i>	25
	<i>Orgaandonatie</i>	25
	<i>Seksuele gezondheid</i>	25
	<i>Transgenderzorg</i>	26
	<i>Drugsbeleid</i>	26
4	EEN GEZONDE OMGEVING	28
4.1	GEEF DE NATUUR DE RUIMTE	28
	<i>Natuurbescherming</i>	28
	<i>Natuurgebieden</i>	28
	<i>Natuur in de omgeving</i>	29
	<i>Water</i>	29
	<i>Wonen</i>	29
	<i>Leegstand</i>	30
	<i>Ongebruikt terrein</i>	30
	<i>Fiscale maatregelen</i>	31
4.2	BEWEGEN OVER DE PLANEET (MOBILITEIT)	31
5	ONDERWIJS, WETENSCHAP, KUNST EN CULTUUR	33
5.1	LEREN VOOR DE TOEKOMST (ONDERWIJS)	33
	<i>Het doel van onderwijs</i>	33
	<i>Basisonderwijs en voortgezet onderwijs</i>	34
	<i>Middelbaar beroepsonderwijs</i>	34
	<i>Betaalbaarheid</i>	34
	<i>Activiteiten naast de studie</i>	34
	<i>Duurzaamheid in het onderwijs</i>	35
	<i>Inclusief onderwijs</i>	35
	<i>Privacy in het onderwijs</i>	36
5.2	WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWD DE TOEKOMST IN (WETENSCHAP)	36
5.3	EEN EXPRESSIEVE SAMENLEVING (KUNST EN CULTUUR)	36
6	DEMOCRATIE, BESTUUR, JUSTITIE & VEILIGHEID	37
6.1	IEDEREEN WORDT GEHOORD (DEMOCRATIE)	37
6.2	EEN OVERHEID VOOR DE BURGER (BESTUUR)	37
	<i>Koningshuis</i>	38
	<i>Demonstreren</i>	38
6.3	EEN EERLIJKE RECHTSSTAAT (JUSTITIE & VEILIGHEID)	38
	<i>Veiligheid</i>	38
7	VIER ELKAARS VERSCHILLEN	40
7.1	VRIJE LIEFDE ALS JEZELF (LHBTIQA+)	40
7.2	SAMEN TEGEN RACISME	41
7.3	EEN TOEGANKELIJKE SAMENLEVING	42
7.4	SEKSUELE VRIJHEID EN VEILIGHEID	42
	<i>Gelijke en integere behandeling van sekswerkers</i>	43

8	INTERNATIONAAL BELEID	44
8.1	EUROPA	44
8.2	INTERNATIONAAL MILIEUBELEID.....	44
8.3	ECOCIDE	44
8.4	BUITENLAND.....	45
8.5	VLUCHTELINGEN.....	45
8.6	WERELDHANDEL.....	46
8.7	DEFENSIE.....	46
9	ECONOMIE, ARBEID & SOCIALE ZEKERHEID	48
9.1	EEN ECONOMIE DIE VOOR ONS WERKT	48
	<i>Transitie</i>	48
	<i>Fiscaal</i>	49
	<i>Financiële markten</i>	49
9.2	WERKEN NAAR EEN BETERE TOEKOMST (ARBEID)	49
	<i>Werk en inkomen</i>	49
9.3	MOGELIJKHEDEN VOOR IEDEREEN (SOCIALE ZEKERHEID).....	50
	<i>Wonen</i>	50
	<i>Uitkeringen</i>	51
	<i>Pensioen</i>	51
	<i>Basisinkomen</i>	52
10	TECHNOLOGIE VOOR DE TOEKOMST	53
10.1	BAAS OVER JE EIGEN GEGEVENS	53
	<i>Privacy van zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers)</i>	53
10.2	VRIJHEID IN EEN DIGITALE WERELD	54
10.3	VERANTWOORDE KUNSTMATIGE INTELLIGENTIE.....	54

1 Dierenrechten

1 **De systematische onderdrukking van andere dieren is een afschuwelijke**
2 **afspiegeling van onze samenleving en moet eindigen. Dieren zijn geen**
3 **gebruiksvoorwerpen voor de mens, maar wezens met hun eigen persoonlijkheid,**
4 **bewustzijn, gevoel, behoeftes en belangen. PINK! staat voor een wereld waar**
5 **soortisme, de discriminatie van diersoorten door de mens, wordt erkend als een**
6 **vorm van discriminatie en onderdrukking.**

7 1.1 Alle dieren gelijk

8 Alle dieren moeten in gelijke gevallen gelijk worden behandeld. Niet-menselijke
9 dieren moeten geëmancipeerd worden tegen onderdrukking van de mens

- 10 ○ Soortisme wordt erkend als vorm van discriminatie. Alle dieren worden in
11 gelijke gevallen gelijk behandeld.
- 12 ○ De rechten van dieren worden in de Grondwet erkend en vastgelegd.
- 13 ○ De Nederlandse overheid spreekt zich uit tegen de onderdrukking van dieren
14 en bevordert hun emancipatie wereldwijd.

15 1.2 Misdrijven tegen het dierenrijk

16 Misdrijven tegen het dierenrijk worden toegevoegd aan het Statuut van Rome, zodat
17 het Internationaal Strafhof bedrijven of overheidsfunctionarissen die zich hier
18 schuldig aan maken kan vervolgen. Op deze manier zal de ernst van grootschalige
19 dierenrechtenschendingen de aandacht krijgen die het verdient.

- 20 ○ Misdrijven tegen het dierenrijk worden toegevoegd aan het Statuut van Rome.
- 21 ○ Het Internationaal Strafhof bestraft misdrijven tegen het dierenrijk met
22 dezelfde gepaste ernst als andere misdrijven. Er wordt niet gediscrimineerd op
23 basis van soort.

24 1.3 Voedselketen zonder dierenmisbruik

25 Het gedwongen zwanger maken van, de verminking, opsluiting, uitbuiting en
26 massaslachting van ontelbare dieren voor vlees, eieren, zuivel en andere dierlijke
27 producten is onaanvaardbaar.

- 28 ○ Het misbruiken van dieren voor consumptiedoeleinden wordt verboden.
- 29 ○ De verkoop, export en consumptie van dierlijke producten wordt op termijn
30 verboden.

31
32 Totdat dit is bereikt worden onderstaande maatregelen uitgevoerd:

- 33 ○ Er komt een einde aan misleidende communicatie, verhullende termen en
34 reclame voor dierlijke producten.
- 35 ○ Stallen en slachthuizen krijgen permanent cameratoezicht, waarvan de
36 beelden live worden uitgezonden via bereikbare kanalen.
- 37 ○ Op de verpakking van dierlijke producten komt een QR-code die leidt naar een
38 video waar elk deel van het proces getoond wordt en een livestream naar de
39 betrokken stallen en slachterijen.

- 40 ○ Op de verpakking van dierlijke producten komen duidelijke etiketten die het
41 dierenleed erachter tonen, vergelijkbaar met de etiketten op sigaretten.
- 42 ○ De overheid draagt zorg voor onafhankelijke audio- en videobeelden van de
43 realiteit in stallen, slachthuizen en de visserij en brengt die actief naar buiten.
44 Ook zorgt de overheid voor goede publieksinformatie over wat dieren
45 ondergaan ten behoeve van dierlijke producten.
- 46 ○ De overheid registreert feiten en cijfers over dieren in de veehouderij volledig
47 en helder, en publiceert deze op een toegankelijke manier. Dat gaat onder
48 meer over het aantal dieren dat vroegtijdig sterft in de stallen of dood aankomt
49 bij het slachthuis na transport.
- 50 ○ Een taks op dierlijke producten wordt ingevoerd die meteen wordt
51 geïnvesteerd in beter dierenwelzijn.
- 52 ○ Een verbod op het onverdoofd ritueel slachten van dieren wordt ingevoerd.
- 53 ○ Diertransporten worden beperkt tot maximaal twee uur en de
54 maximumtemperatuur waarop transport is toegestaan wordt 25 graden
55 Celsius.
- 56 ○ De wet die bepaalt dat dieren onnodige pijn, stress en angst bespaard moet
57 worden voorafgaand aan de slacht wordt strikt nageleefd. Dit gaat nog te vaak
58 fout.
- 59 ○ Uitzonderingen op de verplichte bedwelming worden niet langer toegestaan.
- 60 ○ De overheid moet alle schakels van de veehouderij controleren in plaats van dit
61 over te laten aan de sector zelf, ook via permanent cameratoezicht.
- 62 ○ Doorgefokte diersoorten als dikbilkoeien en plofkippen worden verboden
63 alsook het ten onrechte gedoogde houden van vleeskonijnen, waterbuffels,
64 struisvogels en dromedarissen.
- 65 ○ Voor het vergassen en levend versnipperen van eendagshaantjes is geen plek
66 meer.

67 **1.4 Dierproeven**

68 In Nederland worden elk jaar meer dan een miljoen gewervelde proefdieren gebruikt.
69 Hiervan wordt maar de helft daadwerkelijk gebruikt in experimenten, de rest is
70 overtollig. In veel wetenschappen zijn dierproeven nog een onaantastbare norm. Het
71 opsluiten, verminken, geestelijk en lichamelijk martelen en het opzettelijk ziek en
72 doodmaken van dieren in de naam van de wetenschap is onacceptabel. Proefdiervrije
73 modellen worden ontwikkeld en zijn in de praktijk vaak zelfs beter dan het diermodel,
74 dat afwijkt van de mens.

- 75 ○ Alle dierproeven worden verboden.

76

77 Totdat dit is bereikt worden onderstaande maatregelen uitgevoerd:

- 78 ○ Nederland investeert in het ontwikkelen van alternatieven voor dierproeven en
79 probeert deze sneller in de praktijk toe te passen.
- 80 ○ Aanvragen voor dierproeven worden uitgebreid getoetst door een
81 onafhankelijke commissie en worden pas na uitgebreide literatuurstudie
82 ingediend.

83   o Nederland maakt een einde aan het fokken en doden van 'overtollige'
84   proefdieren.

85

86 Nederland maakt een einde aan de geheimzinnige sfeer rondom dierproeven. De
87 geheimzinnige sfeer wordt zo snel mogelijk weggenomen door alle resultaten van
88 proefdieronderzoek bekend te maken middels een openbare databank – dit
89 voorkomt ook dat niet geslaagde, dus niet gepubliceerde dierproeven meerdere
90 malen worden uitgevoerd.

91   o Burgers en maatschappelijke organisaties krijgen de mogelijkheid bezwaar te
92   maken tegen geplande dierproeven.

93   o De rechter kan zich uitspreken over de naleving van de Wet op Dierproeven.

94   o Biotechnologie, oftewel het genetisch veranderen van dieren en onderzoek
95   met primaten wordt per direct verboden.

96 **1.5 Dieren als vermaak**

97 Dieren worden op allerlei manieren gebruikt voor menselijk vermaak: denk aan
98 circussen, volksspelletjes, kunstuitingen, levende kerststallen en media-optredens.
99 Deze respectloze omgang met dieren, slechts ter vermaak, is wreed en moet
100 verboden worden.

101 *Dieren tentoongesteld*

102 Dieren worden opgesloten in dierentuinen en publieksboerderijen voor menselijk
103 vermaak. Het opsluiten van dieren voor zoets triviaals is niet te rechtvaardigen.
104 Doordat dieren worden opgesloten in kooien en op kleine terreinen en niet te zien
105 zijn in hun natuurlijke omgeving, draagt het verder ook niets bij aan de educatie van
106 kinderen of de waardering voor dieren. Kinderen leren zo juist dat het normaal is om
107 dieren onder deze omstandigheden te houden ter menselijk vermaak. Daarbij zorgt
108 het voor apathisch en stereotiep gedrag bij de dieren.

109   o Dieren worden niet langer gebruikt voor geld.

110   o De huidige dierentuinen in Nederland worden omgevormd tot (tijdelijke)
111   opvangcentra voor dieren die zich niet in hun leefomgeving kunnen
112   handhaven of daarin niet teruggezet kunnen worden.

113   o De Huisvestingseisen voor de dieren worden flink aangescherpt.

114   o Publieksboerderijen worden omgevormd tot (tijdelijke) opvangcentra voor
115   dieren. Dierenwelzijn staat voortaan centraal. Hier komen strenge wettelijke
116   eisen voor.

117   o Het fokbeleid wordt aangescherpt zodat kinderboerderijdieren niet meer naar
118   de slacht worden afgevoerd.

119 *Sport met dieren*

120 Bepaalde vrijetijdsbestedingen met dieren worden aangeduid als 'sport'. Hengelen is
121 een typisch voorbeeld. PINK! ziet hengelen niet als sport, maar als een vorm van jacht.
122 Het is zeer stressvol, pijnlijk en dodelijk voor vissen en andere in het water levende
123 dieren. Ook paardrijden is een vorm van (onnodig) diergebruik. Vaak is het slecht

124 gesteld met het welzijn van paarden en pony's die voor sportactiviteiten worden
125 gebruikt. Deze zeer sociale kuddedieren hebben bewegingsvrijheid nodig, maar
126 staan het grootste deel van de tijd alleen in een box. Tijdens de 'sport' worden zij
127 regelmatig zwaar belast en verkeerd bereden. Tot een verbod op paardensport wordt
128 ingevoerd streven we naar het verminderen van dierenleed.

- 129 ○ Hengelen wordt verboden. Tot die tijd worden er maatregelen genomen om
130 hengelen te ontmoedigen. Voorbeelden van zulke maatregelen zijn het niet
131 meer verstrekken van vergunningen en geen nieuwe vissteigers aanleggen.
- 132 ○ Totdat er een verbod is op de hengeljacht, komt er een verbod op dieren aan
133 de hengel.
- 134 ○ Nederland krijgt een Paardenbesluit dat rekening houdt met natuurlijke
135 behoeften zoals weidegang en contact met soortgenoten.
- 136 ○ Strengere regels worden ingevoerd om het welzijn bij het berijden te
137 waarborgen.
- 138 ○ Maneges worden omgevormd tot opvangcentra waar het welzijn van paarden
139 vooraan staat.
- 140 ○ Paardenmarkten en schadelijke trainingsmiddelen worden verboden.
- 141 ○ Wedstrijdvluchten met duiven worden verboden, bij de duivensport sterven
142 veel duiven van uitputting.

143 *Evenementen en circussen*

144 Het gebruik van alle dieren in circussen en het verhuren van dieren voor
145 evenementen wordt verboden, evenals aan het dolfinarium als dierentuin. Er komt
146 een tijdelijke opvang voor gestrande zee(zoog)dieren in plaats van het huidige
147 Dolfinarium.

- 148 ○ Dieronvriendelijke gebruiken als zwientje tikken, levende kerststallen,
149 ganstrekken en het rapen van kievitseieren worden verboden.
- 150 ○ Een gedragscode voor het gebruik van dieren in kunst of media wordt
151 ingevoerd.

152 **1.6 Dieren in kleding**

153 De import en verkoop van honden-, katten- en zeehondenbont is al jaren verboden,
154 evenals het fokken van chinchilla's en vossen. Nertsen fokken is verboden. Helaas is
155 bont nog volop te zien in het Nederlandse straatbeeld, voornamelijk kragen van
156 wasbeerhonden die in China op een vreselijke manier opgefokt en gedood worden.
157 Veel mensen zijn zich hiervan niet bewust. Hetzelfde geldt voor de dieronterende
158 manieren waarop soortgelijke producten worden verkregen, zoals dons, slangenleer
159 en angorawol. PINK! wil hiervoor bewustzijn te creëren.

- 160 ○ Zolang Nederland nog geen verbod heeft op de verkoop van bont wordt een
161 labelplicht op bont, wol, leer, veren en zijde in kleding en andere dierlijke
162 producten ingevoerd, ook wanneer het gaat om onderdelen of kleine
163 hoeveelheden.
- 164 ○ Het fokken en doden van dieren voor hun vacht, huid of veren wordt verboden.

- 165   ○ Nederland voert een import- en verkoopverbod in op bont, wol, leer, veren en
166   zijde.

167   **1.7 Jacht**

168   Onder het mom van ‘populatiebeheer’ worden jaarlijks twee miljoen dieren dood en
169   twee miljoen dieren aangeschoten enkel voor het plezier van de jagers. Jonge dieren
170   verhongerden moederloos, partnerverbanden en groepsdynamiek worden aan flarden
171   geschoten. De jacht werkt averechts doordat het wegvallen van grote delen van de
172   populatie de reproductie stimuleert. Hengelen is een typisch voorbeeld. Het is,
173   vergelijkbaar met de jacht, zeer stressvol en pijnlijk voor vissen, of zelfs dodelijk.
174   Daarom moet het worden verboden. Tot die tijd willen we het flink ontmoedigen.

- 175   ○ Overheden zoals waterschappen bieden geen podium meer aan
176   sportvissersverenigingen.
177   ○ Een verbod op de plezierjacht, ook onder de noemer populatiebeheer.
178   ○ Als er een dringende reden is zoals ernstig lijden wordt de beslissing over
179   levenseinde van dieren genomen onder regie van de overheid.
180   ○ Afschotvergunningen worden niet meer afgegeven.
181   ○ Faunabeheereenheden worden afgeschaft.
182   ○ Verwilderde katten worden niet langer afgeschoten maar gevangen,
183   gecastreerd of gesteriliseerd en teruggezet.
184   ○ Illegale jachtpraktijken worden streng bestraft en beter gecontroleerd.
185   ○ Het organiseren en adverteren van jachttoerisme wordt in Nederland
186   verboden.

187   **1.8 Waarborgen welzijn wilde dieren**

188   Ernstig leed bij wilde dieren wordt niet alleen door mensen, maar ook door de natuur
189   zelf veroorzaakt. Denk daarbij bijvoorbeeld aan ziektes of hongering. Het zou goed
190   zijn als mensen zouden ingrijpen in de natuur om zulk dierenleed te beperken. De
191   praktische kant hiervan is echter ingewikkeld en moet nog uitgebreid onderzocht
192   worden. Zulke ingrepen mogen namelijk niet de intrinsieke waarde van de natuur of
193   het welzijn van andere bewoners van het ecosysteem onevenredig schaden.

- 194   ○ De overheid richt een wetenschappelijk bureau op dat onderzoekt hoe mensen
195   zowel effectief als verantwoord het welzijn van wilde dieren kunnen
196   verbeteren. Dit bureau kan bijvoorbeeld onderzoek doen naar toepassingen
197   van pijnstilling, contraceptie of vaccinatie voor wilde dieren die daarbij gebaat
198   zijn.

199   **1.9 Gezelschapsdieren**

200   In Nederland worden zo'n 28 miljoen gezelschapsdieren als honden, katten, konijnen
201   en exoten gehouden. Al te vaak worden deze dieren gezien als hebedding, speelgoed
202   of accessoire. Hun welzijn komt in gevaar door de manier waarop ze worden gefokt,
203   verhandeld, gehouden en verzorgd. Wetten zijn er hiervoor nauwelijks of worden
204   slecht gehandhaafd. Dierenwelzijn is ondergeschikt aan de huisdierensector die
205   jaarlijks 2 miljard omzet draait. Veel als gezelschapsdier gehouden dieren zijn

206 vanwege hun aard en behoeften niet geschikt om thuis te houden. Daarom moet ook
207 deze dieren bescherming worden geboden.

208 *Houden van gezelschapsdieren*

209 Dieren zijn geen bezit, maar wezens met een eigen intrinsieke waarde. Het kopen en
210 verkopen van gezelschapsdieren moet worden verboden. Er mag niet meer
211 gehandeld worden in dieren op welke manier dan ook. Het houden van
212 gezelschapsdieren is alleen toegestaan als zij menselijke verzorging nodig hebben
213 om te overleven.

- 214 ○ Het kopen, verkopen of anderszins verhandelen van gezelschapsdieren wordt
215 per direct verboden. Totdat dit van kracht is, wordt een bedenktijd
216 verplicht en worden er criteria gesteld aan de omstandigheden waarin het dier
217 zal worden gehouden.
- 218 ○ Voor het verzorgen van gezelschapsdieren en de benodigdheden daarvoor
219 worden strikte welzijnsnormen ingevoerd. Gezelschapsdieren moeten
220 verplicht in een omgeving wonen waar ze hun natuurlijke gedrag kunnen
221 vertonen.
- 222 ○ Voordat iemand een dier mag adopteren, moet diegene een certificaat
223 behalen om aan te tonen dat die de juiste kennis heeft om het dier goed te
224 kunnen verzorgen en aan de welzijnsnormen te voldoen. Hier worden speciale
225 opleidingscentra voor opgericht, die door de overheid worden gecontroleerd.
- 226 ○ De overheid biedt structurele financiële ondersteuning aan instanties die
227 dieren verzorgen, herplaatsen en verzorgers opleiden.
- 228 ○ Er komt een meldpunt voor overtredingen van de welzijnsnormen voor
229 gezelschapsdieren.
- 230 ○ Dierenartsenpraktijken krijgen meer subsidie en de BTW op de diensten van
231 dierenartsen wordt afgeschaft.
- 232 ○ Er komt een verplichte collectieve zorgverzekering voor alle gezelschapsdieren.
233 Alle dieren hebben recht op medische zorg. De zorgverzekering is
234 inkomensafhankelijk.

235

236 *Broedfok*

- 237 ○ Fokkers en handelaren krijgen een vergunningplicht zodat de overheid
238 toezicht kan houden op de sector.
- 239 ○ Een sluitende identificatie en registratie voor alle dieren wordt ingevoerd.
- 240 ○ In de rasdierfokkerij staat het welzijn in plaats van het uiterlijk voorop.
- 241 ○ Extreme uiterlijke kenmerken en inteelt worden verboden.
- 242 ○ Bij huisdieren wordt een welzijnskeurmerk tegenhanger van de stamboom.

243 *Dieren in de zorg*

244 Huisdieren spelen een belangrijke rol in ons leven, ook als we zorg nodig hebben. Het
245 is belangrijk dat ouderen in een verzorgingshuis hun huisdier bij zich kunnen houden.
246 Ook worden dieren tegenwoordig steeds vaker ingezet voor therapie.

- 247 ○ Het welzijn van dieren moet te allen tijde gewaarborgd zijn.
- 248 ○ Dieren moeten hun natuurlijke gedrag kunnen vertonen, niet alle dieren zijn
- 249 geschikt voor het assisteren bij therapie.
- 250 ○ Dieren mogen niet gedwongen worden of overbelast raken bij het assisteren
- 251 van mensen.
- 252 ○ Dieren die niet van nature solitair zijn mogen niet apart gehouden worden om
- 253 uitsluitend ingezet te worden om te werken.
- 254 ○ Als mensen thuis zorg nodig hebben wordt ook voorzien in hulp bij de zorg
- 255 voor de aanwezige dieren.

256 **1.10 Hulp en opvang dieren**

257 Verminking en verwaarlozing van dieren is onacceptabel. Het bestrijden van
258 dierenmishandeling krijgt op dit moment weinig prioriteit in Nederland; de pakkans
259 is erg klein, de straffen zijn laag en de wet biedt weinig houvast tot vervolging van
260 dierenbeulen.

261 *Dierenpolitie*

- 262 ○ De dierenpolitie blijft bestaan en krijgt voldoende bevoegdheden voor
- 263 opsporing en aanhouding van dierenbeulen.
- 264 ○ De wet wordt aangepast zodat verwaarloosde en mishandelde dieren veel
- 265 sneller in beslag genomen kunnen worden en de eigenaar een levenslang
- 266 houdverbod krijgt.
- 267 ○ Bij het Functioneel Parket wordt een officier van justitie Dierenmishandeling
- 268 aangesteld.
- 269 ○ Dieren die in beslag genomen zijn wegens mishandeling of verwaarlozing
- 270 gaan niet meer terug naar de eigenaar, maar worden na een herstelperiode
- 271 herplaatst bij particulieren.
- 272 ○ Doorverkoop van in beslag genomen dieren aan de handel of de slacht wordt
- 273 verboden.
- 274 ○ Dierenmishandeling wordt altijd vastgesteld door een onafhankelijk dierenarts
- 275 en/of gedragsdeskundige.
- 276 ○ Bij melding van dierenmishandeling komt de dierenpolitie ter plaatse om de
- 277 situatie te bekijken, en indien mogelijk het probleem te verhelpen. Hier komt
- 278 landelijk beleid voor dat in het hele land nageleefd wordt.

279 *Opvang*

- 280 ○ Dierenasielen en –ambulances worden ondersteund bij professionalisering.
- 281 ○ Het netwerk van opvangcentra en dierenambulances wordt landelijk dekkend,
- 282 waarbij de overheid zorg draagt voor voldoende financiering.
- 283 ○ Gemeenten betalen de wettelijk verplichte bijdrage aan dierenopvangen voor
- 284 het opvangen van zwerfdieren en gedumpte dieren die in de betreffende
- 285 gemeente zijn gevonden.

- 286 ○ De huisdierensector betaalt mee aan de opvang en verzorging van gevonden
- 287 en afgestane dieren middels een opvangfonds waar per verkocht dier een
- 288 bijdrage wordt gestort.
- 289 ○ Het BTW-tarief voor de herplaatsing van dieren gaat van het hoge naar het lage
- 290 tarief.
- 291 ○ Gedwongen afstand van dieren van mensen die zorg nodig hebben wordt
- 292 voorkomen door versoepeling van het huisdierenbeleid voor zorginstellingen.

293 *Noodhulp*

- 294 Noodhulp is nu nog gericht op mensen en niet op dieren. Dit terwijl de getroffen
- 295 dieren dezelfde of nog ergere overlast kunnen ondervinden.
- 296 ○ Dieren krijgen een vaste plaats in de draaiboeken van hulpdiensten en in
- 297 rampenplannen.
- 298 ○ Dierenambulances krijgen net als andere hulpdiensten vergunningen om snel
- 299 ter plaatse te kunnen zijn en noodhulp te verlenen aan dieren.

300 **1.11 Dieren en de overheid**

- 301 Diersoorten die de mens als schadelijk of ongewenst beschouwt, worden nu op grote
- 302 schaal vermoord door de overheid. PINK! vindt dat dieren ongeacht hun soort te allen
- 303 tijde moeten worden beschermd. De wet- en regelgeving met betrekking tot de
- 304 bescherming van wilde dieren en planten wordt strikt gehandhaafd zodat
- 305 voorkomen wordt dat dieren in kwetsbare perioden worden verstoord en
- 306 bijvoorbeeld in grasmaaiers terechtkomen.
- 307 ○ De overheid stelt zich actief op voor de bescherming van de rechten van wilde
- 308 dieren en houdt rekening met hun belangen.
- 309 ○ De politie maakt niet langer gebruik van honden, paarden en andere dieren.
- 310 ○ Dieren in de Oostvaardersplassen krijgen beschutting en toegang tot
- 311 omliggende bossen, waaronder een verbinding met de Veluwe.
- 312 ○ De wet- en regelgeving met betrekking tot de bescherming van wilde dieren
- 313 en planten wordt strikt gehandhaafd zodat voorkomen wordt dat dieren in
- 314 kwetsbare perioden worden verstoord en bijvoorbeeld in grasmaaiers
- 315 terechtkomen.
- 316 ○ Prikkeldraad in natuur wordt verwijderd.
- 317 ○ Ganzenvergassingen stoppen, ganzen moeten voortaan naar andere gebieden
- 318 worden gelokt en geweerd van plekken waar zij niet gewenst zijn met
- 319 onaantrekkelijke gewassen.
- 320 ○ Muskusrattenbestrijding stopt, de tientallen miljoenen euro's die dan
- 321 vrijkomen kunnen naar versterkte dijkbewaking.
- 322 ○ Afrasteringen langs wegen en dorpskernen weren zwijnen en herten
- 323 ○ Een nachtelijke snelheidsbeperking op wegen langs natuurgebieden wordt
- 324 ingevoerd wat zorgt voor minder dierlijke verkeersslachtoffers.
- 325 ○ Opvangcentra voor in het wild levende dieren worden geholpen bij de
- 326 professionalisering en financieel ondersteund.

327 **1.12 Dieren in het onderwijs**

328 Dierproeven horen niet thuis in het onderwijs.

- 329   o Het gebruik van dieren in practica wordt afgeschaft.
- 330   o Zolang de volledige afschaffing nog niet gerealiseerd is, wordt er een
- 331   (overheids-)campagne gestart om leerlingen te wijzen op de huidige
- 332   mogelijkheid om practica met dieren te weigeren. Leerlingen worden
- 333   bovendien onderwezen over beschikbare alternatieven. Kortom: nee zeggen
- 334   mag! aandacht gebracht.
- 335   o Alternatieven voor dierproeven komen beschikbaar in het onderwijs en de
- 336   alternatieven worden meer onder de aandacht gebracht.

2 Duurzame productie

337 **Het is belangrijk dat we over 50 jaar ook nog kunnen voorzien in voedsel,**
338 **grondstoffen, schoon water en schone lucht. Voor ons, maar ook voor de**
339 **toekomstige generaties. Het huidige consumptiegedrag moet aangepast worden**
340 **om dit te bereiken, net als het milieubeleid dat een stuk strenger moet, willen we**
341 **binnen de draagkracht van de Aarde blijven. Op dit moment raken de gestelde**
342 **klimaatdoelstellingen door de economische crisis uit beeld en neemt het gebruik**
343 **van fossiele brandstoffen toe. Als dit zo blijft zijn de gevolgen enorm: een hogere**
344 **zeespiegel, overstromingen, mislukte oogsten, honger en conflicten. Als we**
345 **willen voorkomen dat het leven al in de tweede helft van deze eeuw heel**
346 **onaangenaam wordt, moeten er nú maatregelen genomen worden.**

347 2.1 Kringlopen koesteren (productie en afval)

348 *Grondstoffen en afval*

349 Grondstoffen zijn beperkt in deze wereld, en daarom moeten we er zorgvuldig mee
350 omgaan. PINK! is voorstander van het zoveel mogelijk gescheiden inzamelen van glas,
351 plastic, blik en kleding, vanwege het milieuvoordeel waarbij hergebruik altijd de
352 eerste voorkeur heeft. In het bijzonder wordt het probleem van plastic soep
353 aangepakt, waarbij niet afbreekbare plastics steeds kleiner worden en een nog
354 onoplosbare en blijvende bedreiging vormen voor dierenwelzijn, gezondheid en
355 gehele ecosystemen.

- 356 ○ Er komt een verbod op het exporteren van afval naar het buitenland.
- 357 ○ Aan de ontwerpen van producten worden strengere eisen opgesteld wat
- 358 betreft hergebruik en gebruiksduur.
- 359 ○ Fabrikanten worden gestimuleerd een grondstoffenboekhouding bij te
- 360 houden.
- 361 ○ Leaseconstructies waarbij de bedrijven eigenaar blijven van een product en de
- 362 klant alleen een dienst afneemt, worden gestimuleerd omdat de producent zo
- 363 meer grondstoffen kan recyclen.
- 364 ○ Het storten en verbranden van afval wordt extra belast. De statiegeldregeling
- 365 wordt uitgebreid naar alle blikjes en flesjes.
- 366 ○ Het oplaten van ballonnen wordt verboden.
- 367 ○ Alle gemeenten in Nederland zorgen voor een centraal geregelde
- 368 afvalscheiding (nascheiding). Daarnaast worden inwoners gefaciliteerd en
- 369 gestimuleerd om zelf papier, PMD, glas, GFT, textiel, elektronica en grofvuil te
- 370 scheiden (bronscheiding).
- 371 ○ Om huis-aan-huisdrukwerk te ontvangen moet je jezelf kunnen aanmelden in
- 372 plaats van afmelden.
- 373 ○ Bedrijven die grootschalig vervuilen kunnen moeilijk worden aangepakt.
- 374 Daarom moeten er alleen nog maar tijdelijke milieuvergunningen afgegeven
- 375 worden, die alleen worden verlengd als het bedrijf kan aantonen dat het aan
- 376 de voorwaarden heeft voldaan.
- 377 ○ Bij risicovolle fabrieken wordt controle en handhaving geïntensiveerd.

- 378 ○ Er komt een actieplan om plastic zwerfafval op land en in zeeën en oceanen
- 379 (plastic soep) te voorkomen en te bestrijden.
- 380 ○ Het gebruik van plastics wordt gereduceerd en belast.
- 381 ○ Het gebruik van plastic wegwerpbekertjes bij bedrijven wordt verboden. Bij het
- 382 gebruik van papieren wegwerpbekertjes wordt hergebruik of overgaan op
- 383 duurzamere alternatieven actief gestimuleerd.
- 384 ○ Biologisch afbreekbare plastics worden niet langer gepresenteerd en
- 385 gepromoot als een duurzame vervanging van fossiel plastic. Dit leidt af van een
- 386 daadwerkelijke oplossing van het probleem, namelijk minder gebruiken,
- 387 hergebruik en recycling.
- 388 ○ Hergebruik, recycling en correcte verwerking, in tegenstelling tot lozing,
- 389 worden beloond en de tegendelen bestraft.
- 390 ○ Er komt een verbod op reclame met een winstoogetekening. Organisaties die
- 391 afhankelijk zijn van reclame-inkomsten en van toegevoegde waarde zijn voor
- 392 de samenleving komen in aanmerking voor subsidie.

393 *Kleding*

- 394 Het verduurzamen van de kledingindustrie kan en moet sneller gezien de grote
- 395 hoeveelheid zoet water en chemicaliën die wordt gebruikt. De huidige
- 396 wegwerpcultuur waarbij kleding in rap tempo geproduceerd, weggegooid en
- 397 vervangen wordt, is een groot onderdeel van dit probleem. De kledingindustrie is een
- 398 van de meest vervuilende industrieën ter wereld en verandering is noodzakelijk.
- 399 ○ Alle kleding die in Nederland wordt verkocht, wordt op een duurzame wijze
  - 400 geproduceerd, zonder kinderarbeid. Om dit te realiseren, maakt de overheid
  - 401 afspraken met en stelt eisen aan de sector.
  - 402 ○ De overheid zorgt door middel van accijns en extra importbelasting op
  - 403 ongewenste producten dat leveranciers van duurzame producten een zeer
  - 404 gunstige concurrentiepositie hebben.
  - 405 ○ Het verbranden van kleding wordt verboden. Overgebleven, niet-verkochte
  - 406 kleding wordt verplicht gedoneerd aan een goed doel. Kledingwinkels betalen
  - 407 bovendien een boete per kledingstuk dat zij niet verkocht krijgen (door te grote
  - 408 inkoop of te snel wisselende collecties).

409 *Fiscale maatregelen*

- 410 Het belastingstelsel kan een stuk groener. Als milieubelastende activiteiten en
- 411 producten en het gebruik van schaarse grondstoffen meer belast worden, kan de
- 412 belasting op arbeid fors omlaag: zo zet het belastingstelsel mensen aan tot een
- 413 duurzame leef- en productiewijze. Een lagere belasting op arbeid is gunstiger voor
- 414 het arbeidsklimaat. Door in Nederland en Europa milieuschadelijke subsidies en
- 415 kortingen af te schaffen kunnen we vijf tot tien miljard euro besparen en worden ook
- 416 eerlijkere kansen gecreëerd voor duurzame ondernemingen. In de praktijk houdt dit
- 417 bijvoorbeeld in dat:
- 418 ○ De verpakkingsbelasting opnieuw ingevoerd wordt, er een heffing komt voor
  - 419 bouwen op onbebouwde grond, groene stroom minder belast wordt dan

- 420 kolenstroom, diesel niet meer vrijgesteld is van accijns, er een CO2-belasting
421 komt en sierteelt onder het hoge BTW-tarief valt.
- 422 ○ De verpakkingenbelasting wordt opnieuw ingevoerd.
  - 423 ○ Groene stroom wordt minder belast dan kolenstroom.
  - 424 ○ Er is een CO2-belasting.
  - 425 ○ Sierteelt valt onder het hoge BTW-tarief.
  - 426 ○ Milieubelastende en schaarse grondstoffen worden evenredig belast.
  - 427 ○ Subsidies en kortingen voor milieuschadelijke industrieën in Nederland en
428 Europa worden afgeschaft.

429 *Voedselverspilling*

- 430 ○ Plekken waar men met voedsel werkt, zoals supermarkten, restaurants en
431 ziekenhuizen, doen er alles aan om geen voedsel te verspillen. Het doel hiervan
432 is dat eten niet langer weggegooid, maar genuttigd wordt. Om dit voor
433 bedrijven haalbaar te maken wordt gezocht naar een aantrekkelijke oplossing
434 voor dit probleem.
- 435 ○ Supermarkten en restaurants staan al het voedsel dat hiervoor in aanmerking
436 komt af aan voedselbanken.

437 *Voorbeeld overheid*

- 438 ○ De overheid koopt 100% duurzaam in.
- 439 ○ De overheid serveert volledig plantaardig, biologisch en regionaal of fairtrade
440 voedsel in bedrijfsrestaurants.
- 441 ○ De overheid gebruikt groene stroom en kraanwater. Flessenwater wordt niet
442 meer geschonken.
- 443 ○ Duurzame kleine bedrijven hebben de voorkeur bij aanbestedingsprocedures.
- 444 ○ De overheid koopt duurzame innovaties in. Hiermee stimuleert de overheid
445 nieuwe economische bedrijvigheid zodat duurzame innovaties kunnen
446 doorbreken op de markt.

447 **2.2 Energie naar aardse draagkracht (energie)**

448 *Klimaat en milieu*

- 449 Er is een aanzienlijke rol weggelegd voor de overheid bij het inperken van de
450 milieuvervuiling en klimaatproblemen.
- 451 ○ Nederland neemt met de Europese Unie een voortrekkersrol op zich om de
452 opwarming van de Aarde te beperken tot maximaal 1,5 graden Celsius.
  - 453 ○ Er komt een klimaatwet waarin jaarlijks oplopende en bindende verplichtingen
454 tot het reduceren van broeikasgassen worden vastgelegd. Dit leidt ertoe dat in
455 2025 de netto-uitstoot van broeikasgassen tot 0 wordt gereduceerd.
  - 456 ○ Er wordt ingezet op technische innovaties en het afremmen van de huidige
457 overconsumptie. Dit is vereist voor het verminderen van broeikasuitstoot.

- 458 ○ De verborgen kosten van producten en diensten worden doorberekend in de
- 459 verkoopprijs. Deze verborgen kosten worden niet langer afgewenteld op de
- 460 samenleving.
- 461 ○ Informatie over de milieu-impact van diensten en producten wordt
- 462 toegankelijk en inzichtelijk gemaakt.
- 463 ○ 'Earth Overshoot Day', de dag waarop wij het herstellvermogen van de Aarde
- 464 overschrijden, wordt ingesteld als jaarlijkse dag van nationale rouw.

465 *Fossiele brandstof*

- 466 PINK! wil per 2030 stoppen met het gebruik van fossiele brandstoffen. Fossiele
- 467 brandstoffen zijn eindig en brengen enorme schade toe aan mensen en de natuur.
- 468 ○ Er komen geen nieuwe kolencentrales bij en de bestaande centrales moeten
  - 469 zo snel mogelijk worden gesloten.
  - 470 ○ CO2-opslag onder de Nederlandse (zee)bodem wordt niet toegestaan en
  - 471 geïmporteerd aardgas wordt niet opgeslagen in lege gasvelden.
  - 472 ○ Er worden geen vergunningen gegeven voor het winnen van schaliegas.
  - 473 ○ Teerzandolie wordt niet langer geïmporteerd.
  - 474 ○ Elektriciteit en gas dat is opgewekt door de verbranding of vergassing van
  - 475 restafval, mest en dierlijke resten worden niet ondersteund of als 'groen' op de
  - 476 markt gezet. Deze zijn niet duurzaam.
  - 477 ○ Andere biobrandstoffen uit bijvoorbeeld maïs en palmolie worden in verband
  - 478 met ontbossing aan strenge duurzaamheidscriteria onderworpen. Als hieraan
  - 479 niet wordt voldaan, worden deze niet geïmporteerd.
  - 480 ○ Het wordt verboden reclame te maken voor de fossiele industrie, vervuilend
  - 481 vervoer en vervuilende reizen.

482 *Duurzame energie*

- 483 Om ons te voorzien van onze resterende energiebehoefte moet energie uit duurzame
- 484 bronnen worden gehaald zoals zon, wind en water.
- 485 ○ Energieleveranciers worden verplicht een jaarlijks oplopend percentage aan
  - 486 duurzaam opgewekte stroom te leveren. Zelf opgeleverde energie kan worden
  - 487 teruggeleverd aan het net tegen saldering van de afgenomen stroom.
  - 488 ○ Energiebedrijven betalen voor teruggeleverde energie een kostendekkende
  - 489 vergoeding.
  - 490 ○ Bewonerscollectieven mogen hun zelf opgewekte energie onderling
  - 491 uitwisselen zonder daarvoor belasting te betalen.
  - 492 ○ Zonnepanelen op gebouwen, langs snelwegen en rondom vliegvelden worden
  - 493 de norm.
  - 494 ○ Windenergie wordt mogelijk gemaakt op plekken op land en zee waar dieren
  - 495 en natuur er geen hinder van ondervinden.
  - 496 ○ Er mag niet worden geheid bij het aanleggen van windmolens op zee ter
  - 497 bescherming van het zeeleven.

498 *Energiebesparing*

499 PINK! wil een decentrale energievoorziening waarbij mensen en bedrijven zoveel
500 mogelijk hun eigen energie opwekken. Naast de energietransitie is ook
501 energiebesparing nodig. Energiebesparing is een logische bijdrage aan een
502 duurzamer Nederland.

- 503 ○ Er komen betere wettelijke regelingen om bedrijven te verplichten hun
504 energieverbruik te minderen door bijvoorbeeld onnodige verlichting aan
505 banden te leggen.
- 506 ○ Er komt een quotum voor energieverbruik per huishouden. Overschrijding van
507 dit quotum leidt tot hogere energiekosten, vergelijkbaar met buiten je bundel
508 bellen.
- 509 ○ Kantoren krijgen voortaan een energielabel en bestaande woningen worden
510 energiezuinig gemaakt.
- 511 ○ Er worden strengere energie-eisen gesteld aan producten. Ook op wijkniveau
512 kan veel worden bereikt door bijvoorbeeld systemen voor hergebruik van
513 restwarmte.
- 514 ○ Er komt een verbruiksplafond voor energieverbruik in de zware industrie, om
515 grootverbruikers te stimuleren om energie te besparen. Ook wordt eventuele
516 groei zo voorkomen.
- 517 ○ Het huidige degressieve belastingstelsel op elektriciteit wordt hervormd naar
518 een progressief belastingstelsel, waarbij de belasting per kWh toeneemt
519 naarmate een afnemer meer verbruikt. Een dergelijk systeem zal gepaard gaan
520 met gereguleerde tarieven en sociale energieggaranties voor huishoudens,
521 terwijl grootverbruikers als de industrie, kantoren en glastuinbouw meer zullen
522 moeten betalen. Naast dat dit eerlijker is voor mensen tegenover bedrijven,
523 stimuleert een progressieve belasting het reduceren van energieverbruik.

524 *Kernenergie*

525 Kernenergie is geen alternatief voor fossiele brandstoffen, want het is ook een eindige
526 energiebron en brengt gevaarlijk afval met zich mee dat onnodige risico's en
527 levensgevaar veroorzaakt. Bovendien houdt het gebruik van kernenergie de transitie
528 naar duurzame energie tegen.

- 529 ○ Er komen geen nieuwe kerncentrales bij en de bestaande kerncentrales
530 worden zo snel mogelijk gesloten.

531 **2.3 Groen verbouwen (landbouw)**

532 PINK! hecht veel waarde aan een duurzame voedselvoorziening, zodat toekomstige
533 generaties niet in de problemen zullen geraken door onze consumptiewijze. Hierbij is
534 een andere denkwijze belangrijk: dieren zullen niet langer gezien moeten worden als
535 machines en landbouw niet als een industrie. Er moet toegewerkt worden naar een
536 meer plantaardige voedselvoorziening.

537 *Duurzame voedselvoorziening*

- 538 o De landbouw is regionaal en gifvrij en zorgt voor een eerlijk inkomen voor de
- 539 boer.
- 540 o De overheid neemt de regie in de eiwittransitie, door het goede voorbeeld te
- 541 geven en plantaardige initiatieven te ondersteunen.
- 542 o Er wordt een vleestaks ingevoerd.
- 543 o Ontwikkelingen naar plantaardige vlees-, zuivel- en visvervangers worden
- 544 ondersteund en een plantaardig voedingspatroon wordt gepromoot.
- 545 o De landbouw wordt onafhankelijk van fossiele grondstoffen (kunstmest) en
- 546 chemische bestrijdingsmiddelen en de monoculturen maken plaats voor een
- 547 agro-ecologische landbouw met wisselteelt. Natuurlijke ecosystemen vormen
- 548 de basis voor de ontwerpen van voedselproductie. Hierdoor hoeft er geen
- 549 gebruik te worden gemaakt van extra water, bestrijdingsmiddelen of dierlijke
- 550 mest of kunstmest.
- 551 o Glastuinbouw gaat over op een gesloten kassysteem voor meer
- 552 energiebesparing en duurzamer worden door hergebruik van nutriënten en
- 553 water.
- 554 o Bij de omslag naar duurzame gifvrije landbouw krijgen boeren hulp. Anders is
- 555 dit voor hen niet mogelijk. Daarom worden landbouwsubsidies op termijn
- 556 afgeschaft, maar daar staat tegenover dat boeren actief geholpen zullen
- 557 worden om te schakelen.
- 558 o Biologische plantaardige producten worden gepromoot zodat boeren ook
- 559 zonder subsidie een eerlijke prijs krijgen voor hun product.
- 560 o Mensen gaan, zonder omwegen via subsidies, een reëlere prijs voor hun
- 561 producten betalen, die niet alleen bij tussenhandelaren blijft hangen.
- 562 o Mensen worden goed ingelicht over waar hun voedsel vandaan komt.
- 563 o Regionale landbouw wordt bevorderd. Stadslandbouw kan hierin ook een
- 564 belangrijke rol spelen. Houdbaarheidsdata moeten niet langer verspilling in de
- 565 hand werken, een andere regelgeving kan dit aanpakken.

566 *Genetische manipulatie en klonen*

- 567 Om dieren, planten en andere levensvormen te krijgen met de eigenschappen die we
- 568 willen, gebruiken we veredelingstechnieken zoals klassieke veredeling, genetische
- 569 modificatie en klonen. Om dieren, natuur en milieu tegen de risico's hiervan te
- 570 beschermen, moeten deze technieken aan een aantal voorwaarden voldoen.
- 571 o Veredelingstechnieken worden niet toegepast op dieren als dieren daar last
  - 572 van hebben
  - 573 o Veredelingstechnieken leiden niet tot meer gebruik van bestrijdingsmiddelen.
  - 574 o Planten mogen dan ook niet resistent worden gemaakt tegen
  - 575 bestrijdingsmiddelen.
  - 576 o Op veredelde planten is het kwekersrecht van toepassing. Octrooien op
  - 577 levensvormen zijn niet toegestaan.
  - 578 o Verplichte etiketten wijzen consumenten op producten waarin genetisch
  - 579 gemodificeerde planten verwerkt zijn.

580 *Veehouderij*

581 De vee-industrie is wereldwijd verantwoordelijk voor 18% van de uitstoot van
582 broeikasgassen, gebruikt 80% van de landbouwgrond en is verantwoordelijk voor de
583 kap van tropisch regenwoud voor goedkoop veevoer. De veehouderij is ook allerm minst
584 bevorderlijk voor de biodiversiteit, schoon drinkwater en het oplossen van de
585 bijensterfte. Zolang het nog niet haalbaar is een einde te brengen aan de veehouderij,
586 zou Nederland als meest veedichte land ter wereld ten minste een voorbeeldfunctie
587 moeten vervullen in duurzaamheid en diervriendelijkheid door het inkrimpen van de
588 veehouderij en mensen stimuleren minder dierlijke eiwitten zoals vlees, eieren, melk
589 en meer plantaardige eiwitten te consumeren.

- 590 ○ Er komen gesloten kringlopen. Dit houdt onder andere in dat veevoer niet
591 meer uit Zuid-Amerika komt maar regionaal verbouwd wordt. De
592 mestproductie wordt afgestemd op wat er gebruikt kan worden.
- 593 ○ De BTW op dierlijke producten moet standaard het hoogste btw-tarief hebben.
594 Vanuit het principe dat de vervuiler betaalt, is het niet meer dan redelijk om de
595 maatschappelijke kosten daarvan in rekening te brengen bij wie dierlijke
596 eiwitten wil eten of producten met deze eiwitten produceert.
- 597 ○ Tijdens het verduurzamen van de veehouderij ligt de focus op een transitie naar
598 een systeem waarin de bio-industrie is afgeschaft.
- 599 ○ De dieren die gehouden worden, worden gehuisvest in overeenstemming met
600 hun aard en gedrag: alle dieren krijgen vrije uitloop naar buiten met
601 schuilmogelijkheden, pijnlijke ingrepen worden afgeschaft, koeien worden
602 gehouden in familiekuddes en nieuwe en oude vormen van huisvesting
603 worden streng getoetst. Dieren houden zonder ruimte voor natuurlijk gedrag,
604 zoals eenden zonder zwemwater, wordt daarbij per direct verboden.
- 605 ○ Koeien schakelen over naar een zelf gegrazen dieet van gras en kruiden.
- 606 ○ Langeafstandstransporten met veedieren worden afgeschaft.
- 607 ○ De bedrijfsgrootte wordt geregionaliseerd en verkleind. Dit verkleint de kans
608 op dierziekte-uitbraken.
- 609 ○ Antibioticagebruik in de veehouderij wordt strikt gereguleerd.

610 *Visserij*

611 De visserij veroorzaakt grote problemen. Daarom wordt erop ingezet deze af te
612 schaffen. Grote industriële schepen verwoesten de ecosystemen in de zee, waaronder
613 koraal. En dat terwijl maar liefst 25% van alle mariene soorten daar afhankelijk van zijn.
614 Ook wordt wereldwijd 88% van de vissoorten overbevist. Vervolgens sterven deze
615 vissen na een langdurige, pijnlijke doodstrijd. Vissen zijn dieren met bewustzijn en
616 gevoel, en zouden ook zo behandeld moeten worden.

- 617 ○ Er komt een einde aan de visserij. Het zeeleven wordt beschermd.
- 618 ○ Viskwekerijen worden verboden.
- 619 ○ Er komt zo snel mogelijk een moratorium op de visvangst. De grootste
620 vistrawlers zijn in Nederlandse handen. In 2048 zullen de zeeën leeg zijn als wij
621 op deze schaal doorgaan. De gevolgen van een visloze zee zullen catastrofaal

- 622 zijn voor ecosystemen in het water en op het land. Zo krijgen ecosystemen en
623 vispopulaties de kans zich te herstellen.
- 624 ○ Alle vangsten moeten worden aangeland en worden verrekend met de
625 vangstquota, waardoor 'bijvangst' tot het verleden gaan behoren. Daarnaast
626 moet de overcapaciteit van de vloot zo snel mogelijk worden afgebouwd en
627 worden destructieve visserijtechnieken liever vandaag dan morgen nog
628 verboden evenals nationale en Europese visserijsubsidies.

3 Een gezonde samenleving

629 **Een gezonde samenleving bestaat uit verschillende aspecten. Mensen moeten**
630 **een gezonde levensstijl kunnen nastreven. Gezond voedsel moet beschikbaar en**
631 **betaalbaar zijn. Daarnaast moeten mensen de tijd en gelegenheid hebben om een**
632 **sport te kunnen beoefenen die hen goed bevalt. Preventie alleen is niet**
633 **voldoende. De gezondheidszorg moet goed geregeld zijn, zodat mensen niet lang**
634 **hoeven te wachten op de nodige zorg. Hierbij is van belang hoe de zorg**
635 **gefinancierd wordt – de patiënt moet centraal staan. Tot slot zijn abortus en**
636 **euthanasie onder voorwaarden beschikbaar.**

637 **3.1 Een gezonde levensstijl (voedsel en sport)**

638 Je gezond voelen en in staat zijn om een gezond leven te leiden is voor iedereen van
639 belang. PINK! wil daarom dat de overheid een actieve rol speelt in het promoten van
640 de volksgezondheid. Preventie van (welzijns)ziekten, opkomen voor een eerlijke
641 verdeling van geneesmiddelen en de rechten van minderheden spelen een centrale
642 rol in het overheidsbeleid dat PINK! voor ogen heeft.

643 *Preventie*

644 PINK! vindt dat preventie de basis is van een goede gezondheidszorg. Gezonder leven,
645 eten en bewegen spelen een belangrijke rol als het gaat om het voorkomen van ziekte
646 en ongemak. Preventieve gezondheidszorg leidt daarnaast tot lagere zorgkosten.
647 PINK! stelt daarom ook voor dat de overheid inzet op preventie.

- 648 ○ De overheid stimuleert een gezonde leefwijze. Hieronder vallen onder andere
649 stoppen met roken en gokken, bewust alcohol- en drugsgebruik, voldoende
650 beweging en een volwaardig, plantaardig voedingspatroon.
- 651 ○ Kinderen op de basisschool en middelbare school ontvangen in het
652 lesprogramma voorlichting over een gezonde leefwijze en de nadelige effecten
653 van roken, gokken, alcohol, drugs en fastfood.
- 654 ○ Het wordt onderzocht welke factoren belemmerend zijn in het behalen en
655 vasthouden van een gezonde leefwijze en daar waar mogelijk worden
656 oplossingen geboden.
- 657 ○ Vergoeding voor preventie, zoals het raadplegen van een diëtist en hulp bij het
658 stoppen met roken, blijven in het basispakket van de zorgverzekering.
- 659 ○ Er komt een leeftijdsgrens voor energiedranken die gelijk wordt gesteld aan de
660 leeftijdsgrens voor alcohol.
- 661 ○ Er komt een verbod op reclame voor snoep en fastfood.

662 *Promotie van gezonde voeding*

- 663 ○ De overheid bevordert de overgang naar een meer plantaardig
664 voedingspatroon.
- 665 ○ Groenten en fruit worden zowel op nationaal als op Europees niveau vrijgesteld
666 van BTW. Groente en fruit zijn essentieel voor een gezonde levensstijl.

- 667   ○ De BTW op vlees wordt verhoogd van 6 naar 21 procent. De verborgen kosten
- 668   van de productie van vlees staan niet in verhouding tot de huidige prijs die de
- 669   consument in de supermarkt betaalt, doordat de maatschappelijke effecten op
- 670   onder meer volksgezondheid, milieu en dierenwelzijn nu niet worden
- 671   meegerekend.
- 672   ○ Er komen accijns op voedingscomponenten die volgens de
- 673   Wereldgezondheidsorganisatie te veel geconsumeerd worden en/of ongezond
- 674   zijn. Dit zijn transvetten, verzadigde vetten, dieet cholesterol, toegevoegde
- 675   suikers en zout.
- 676   ○ De overheid schept orde in het oerwoud van voedingskeurmerken. Er wordt
- 677   een stoplichtsysteem met betrekking tot voedingswaardes ingesteld, zodat
- 678   men in één oogopslag kan zien hoeveel calorieën, suiker, zout, onverzadigde
- 679   en verzadigde vetten een product bevat. De hoeveelheden worden uitgedrukt
- 680   in procenten van de dagelijkse voedingsrichtlijnen.
- 681   ○ In ziekenhuizen, verpleeghuizen, gevangenissen en andere instituten die niet
- 682   zomaar verlaten kunnen worden, is gezonde, smakelijke, plantaardige en
- 683   biologische voeding de norm.
- 684   ○ Ziekenhuizen luisteren naar de wensen van patiënten. Door maaltijden hierop
- 685   af te stemmen wordt voedselverspilling voorkomen.

686 *Promotie van sport*

- 687 Voldoende beweging is belangrijk om gezond en vitaal te blijven. PINK! is daarom
- 688 vóór het promoten van sport en beweging. Sporten in teamverband heeft ook een
- 689 grote sociale rol. Om deze redenen dient sport voor iedereen toegankelijk te zijn.
- 690   ○ Sportverenigingen organiseren één open training per week voor kinderen van
  - 691   wie de ouders een lidmaatschap niet kunnen betalen. Deze open trainingen
  - 692   kunnen daarnaast gebruikt worden als proeflessen, zodat kinderen
  - 693   gemakkelijk verschillende sporten kunnen uitproberen.
  - 694   ○ Volwassen topsporters die uitkomen voor Nederland op internationale
  - 695   toernooien krijgen volgens het wettelijk minimumloon betaald voor de uren
  - 696   die zij besteden aan door bondscoaches georganiseerde trainingen. Op deze
  - 697   manier wordt talent en hard werken belangrijker dan financiële overwegingen
  - 698   om aan topsport te kunnen doen.
  - 699   ○ Sportverenigingen krijgen per lid tot 18 jaar een geldbedrag van de overheid.
  - 700   De hoogte hiervan is afhankelijk van de sport. De ledencontributie komt hierbij
  - 701   te vervallen waardoor de ouders geen schakel meer zijn in het financieren van
  - 702   een sportvoorziening voor het kind.

703 **3.2 We zorgen voor elkaar (gezondheidszorg)**

704 PINK! is van mening dat goede gezondheidszorg voor iedereen beschikbaar moet

705 zijn. Alleen inzetten op preventie is niet genoeg om ervoor te zorgen dat iedereen

706 gezond is en blijft. Behandelingen van ziekten en andere ongemakken dienen

707 daarom ruim toegankelijk te zijn. Daarbij wordt er zo veel mogelijk gericht op het

708 genezen van onderliggende problemen en niet op het onderdrukken van
709 symptomen, zodat patiënten een zo hoog mogelijke kwaliteit van leven behouden.

710 *Financiering*

711 In de zorg hoort het belang van de patiënt centraal te staan. Administratieve
712 rompslomp als gevolg van marktwerking past daar niet bij. De verschuiving in focus
713 van het gezondheidsbelang van de patiënt naar het financiële belang van
714 zorginstellingen en verleners is een keerzijde van rendementsdenken in de zorg.
715 Daarnaast is PINK! van mening dat ontransparante prijsstijgingen van medicatie
716 gelijke toegang tot zorg ondermijnen.

- 717 ○ Er komt een einde aan marktwerking in de zorg. De wijze van financiering van
718 zorg is onnodig complex en wordt herzien.
- 719 ○ De premies zorgverzekering worden een inkomensafhankelijke bijdrage. Het
720 eigen risico wordt afgeschaft. De overheid reguleert de zorg en financiert dit
721 door het proportioneel verhogen van de inkomstenbelastingtarieven. Op die
722 manier wordt er van hogere inkomens een grotere bijdrage gevraagd, zodat de
723 kosten van de zorg eerlijk verdeeld worden. De breedste schouders dragen de
724 zwaarste lasten.
- 725 ○ De inzet van (gebaren)tolken moet niet uit het budget van de zorgvrager
726 worden betaald, maar standaard vergoed worden door de overheid. Daarnaast
727 moeten de gemaakte kosten voor (gebaren)tolken onder het verlaagde BTW-
728 tarief vallen.
- 729 ○ Onderhandelingen over medicijnprijzen vinden op transparante wijze plaats.
730 Zo wordt democratische controle mogelijk gemaakt.
- 731 ○ Farmaceuten geven inzicht in de prijsopbouw van medicatie die nieuw op de
732 markt wordt aangeboden.
- 733 ○ De overheid neemt in een Europees samenwerkingsverband de ontwikkeling
734 van nieuwe medicatie over wanneer het farmaceuten niet lukt om kosten te
735 verlagen voor het ontwikkelen van innovatieve medicatie. Vervolgens zou de
736 grootschalige productie van medicatie wel uitbesteed kunnen worden aan
737 farmaceuten.
- 738 ○ De overheid voorkomt dat prijsstijgingen van medicatie ten koste gaan van de
739 overige onderdelen binnen de gezondheidszorg.

740 *Alternatieve genezers*

- 741 ○ Alternatieve genezers zijn in het bezit van een hiertoe strekkende VOG.
- 742 ○ Burgers met een verleden van tuchtrechtelijke uitspraken, mogen ook niet aan
743 de slag als alternatief genezer. Dit wordt bijgehouden in een landelijk register.
- 744 ○ Er komt een meldpunt voor behandelaars in het alternatieve circuit die
745 patiënten weghouden uit de reguliere zorg, feitelijk onjuiste informatie geven
746 over de effectiviteit van (alternatieve) geneeswijzen, ziektes van patiënten
747 ontkennen of ouders ervan weerhouden om hun kinderen te laten vaccineren
748 zonder dat hier een door een huisarts geconstateerde medische reden voor is.

749 *Abortus*

750 PINK! vindt dat abortus toegestaan moet zijn tot een kind voor de wet levensvatbaar
751 is buiten het lichaam van de moeder. Het uitgangspunt is dat de zwangere persoon
752 beslist.

- 753 ○ Abortus wordt uit het Wetboek van strafrecht gehaald.
- 754 ○ Abortus blijft toegestaan tot de 24e week van de zwangerschap.
- 755 ○ De bedenktijd van vijf dagen voor een abortus wordt afgeschaft. In het kader
756 van persoonlijkheid vrijheid dient iemand met een baarmoeder zelf te kunnen
757 bepalen wanneer een abortus wordt uitgevoerd.
- 758 ○ Huisartsen worden bevoegd de abortuspil voor te schrijven.

759 *Euthanasie en hulp bij zelfdoding*

760 In een liberale democratie staat persoonlijke vrijheid voorop. Het is daarom niet
761 wenselijk dat de overheid voor mensen bepaalt wanneer zij mogen sterven. Hoewel
762 mensen zelf moeten kunnen beslissen over wanneer zij willen sterven, moeten zij ook
763 tegen zichzelf beschermd worden.

- 764 ○ Aan de inwilliging van een doodswens worden strenge voorwaarden
765 verbonden. Deze voorwaarden worden opgesteld door een commissie van
766 experts, waaronder medisch ethici, palliatieve zorgverleners, psychologen en
767 psychiaters.
- 768 ○ Er wordt een nieuw medisch specialisme opgericht, toegewijd aan en speciaal
769 opgeleid voor de uitvoering van het nieuwe euthanasiebeleid.

770 *Orgaandonatie*

771 PINK! is voorstander van het beleid dat iedereen automatisch orgaandonor is, tenzij
772 men heeft aangegeven dit niet te willen. Vanuit het oogpunt van mededogen is het
773 niet te rechtvaardigen dat er elk jaar doden vallen wegens een gebrek aan
774 donororganen.

- 775 ○ De invoering van het Actief Donor Registratiesysteem (ADR) dringt het tekort
776 donororganen terug.
- 777 ○ Iedereen behoudt de mogelijkheid om te allen tijde de eigen donorregistratie
778 te veranderen.

779 *Seksuele gezondheid*

780 ○ De overheid zorgt ervoor dat alle burgers gratis toegang hebben tot SOA-
781 testen. Dit bevordert de volksgezondheid en draagt bij aan de preventie en
782 bestrijding van ziekten, zonder onderscheid te maken op basis van financiële
783 middelen of andere persoonlijke omstandigheden.

784 ○ Openbare toiletten worden naast toiletpapier voorzien van maandverband.
785 Iemand die geen menstruatie-artikelen bij zich heeft en er spontaan behoefte
786 aan heeft kan hier gebruik van maken.

787 ○ Personen van alle genderidentiteiten krijgen toegang tot
788 anticonceptiemethoden via de basisverzekering.

- 789   ○ Iedere persoon die gebruik wil maken van anticonceptie krijgt de ruimte om
790   na overleg met de huisarts zelf te bepalen welke vorm van anticonceptie het
791   meest geschikt is.
- 792   ○ PrEP, de HIV-preventiepill, wordt vergoed vanuit het basispakket of vanuit een
793   eventuele zorgfondsconstructie (ter vervanging van de
794   zorgkostenverzekering). Goede begeleiding en voorlichting over dit middel zijn
795   noodzakelijk, zodat gebruikers zich bewust zijn van de voor- en nadelen van
796   PrEP en weten wat ze kunnen doen om zich beter te beschermen.
- 797   ○ De menstruatiecup en uitwasbaar maandverband worden opgenomen in het
798   basispakket, omdat alle mensen die menstrueren recht hebben op
799   menstruatie-artikelen. Het is financieel niet haalbaar om producten die
800   bedoeld zijn voor eenmalig gebruik in het basispakket op te nemen, daarom
801   wordt gekozen voor duurzame alternatieven.

802 *Transgenderzorg*

- 803 Iedereen heeft het recht om zich lekker te voelen in diens eigen lijf. Binnen de
804 transgenderzorg moet zelfbeschikking daarom centraal staan. Op dit moment is de
805 route van transitie lang en omslachtig. De wachtlijsten zijn enorm. Veel transpersonen
806 vragen zich terecht af waarom iemand anders moet bevestigen of diegene "trans
807 genoeg" is of niet. Dit heeft enorme impact op transpersonen. Door de lange
808 wachttijd zien transpersonen soms geen andere optie dan via illegale wegen de
809 transitie te beginnen, met alle gezondheidsrisico's van dien. De vele obstakels op de
810 route naar transitie zorgen vaak voor ernstige mentale klachten. Dit moet en kan
811 beter.
- 812   ○ Zelfbeschikking staat centraal in de transzorg.
- 813   ○ Iedereen bepaalt diens eigen transitie. Een non-binaire transitiewens leidt niet
814   tot vertraging of onbegrip. Hulpverleners worden voorzien van voldoende
815   kennis over genderidentiteit.
- 816   ○ De diagnose "genderdysforie" bij een psycholoog is geen verplichte
817   voorwaarde voor transzorg. Transpersonen hebben de vrijheid om zelf te
818   bepalen of zij trans zijn.
- 819   ○ Huisartsen die een hormoonbehandeling willen starten of puberteitsremmers
820   willen voorschrijven, hebben daarvoor de mogelijkheid, ongeacht of iemand
821   nog op de wachtlijst voor transzorg staat.

822 *Drugsbeleid*

- 823 PINK! vindt dat het drugsbeleid moet worden gebaseerd op de schadelijkheids- en
824 verslavingsgraad van de middelen, in tegenstelling tot de achterhaalde en
825 discriminerende indeling van drugs in 'hard' en 'soft'. Hierbij moet ook rekening
826 gehouden worden met de historische en culturele waarde van genotmiddelen en
827 hun medicinale werking.
- 828   ○ De productie, verkoop en het gebruik van genotmiddelen met een lage
829   schadelijkheids- en verslavingsgraad wordt gelegaliseerd en gereguleerd.

- 830   ○ De overheid verbiedt reclame voor verslavende en schadelijke
- 831   consumptiemiddelen.
- 832   ○ Er komt een accijns op verslavende en schadelijke consumptiemiddelen.
- 833   ○ De inkomsten van belasting over de verkoop van genotmiddelen worden
- 834   ingezet voor voorlichting, onderzoek naar medische toepassingen en het
- 835   tegengaan van de negatieve effecten. Hetgeen dat overblijft wordt ingezet
- 836   voor het bevorderen van duurzame ontwikkelingen en sociale zekerheid.
- 837   ○ Vanuit de overheid wordt voorlichting gegeven over de werking en de
- 838   (gezondheids)risico's van het gebruik van genotmiddelen. Dit helpt ook om het
- 839   stigma rondom gebruik en verslaving te verkleinen.
- 840   ○ Medicinale cannabis wordt opgenomen in de basisverzekering.
- 841   ○ Er komt geen wietpas.
- 842   ○ Alle genotmiddelen zijn gratis en anoniem te testen op samenstelling bij
- 843   festivals en GGD-locaties. Op deze locaties zijn ook getrainde professionals
- 844   aanwezig om advies te geven over het gebruik van genotmiddelen en de
- 845   (gezondheids)risico's hiervan
- 846   ○ Binnen Europa pleit Nederland voor een soepeler softdrugsbeleid.

4 Een gezonde omgeving

847 **Een gezonde omgeving is van levensbelang. De bescherming en het behoud van**
848 **natuurgebieden is wettelijk vastgelegd. Deze wetten moeten strikt nageleefd**
849 **worden. Ook de manier waarop we wonen draagt bij aan de gezonde**
850 **leefomgeving. Leegstand en ongebruikt terrein moeten beter worden benut. Tot**
851 **slot is het hierbij van belang om te beseffen welke impact transport van onszelf**
852 **en onze goederen op de planeet heeft.**

853 4.1 Geef de natuur de ruimte

854 Natuur vormt de basis van ons bestaan. Wij kunnen immers niet zonder schone lucht
855 en een gezonde bodem om voedsel op te verbouwen. Het gaat bergafwaarts met de
856 natuur en als we onze plicht om goed te zorgen voor behoud en herstel van een
857 gezonde leefomgeving niet vervullen zal dit problemen op gaan leveren in de nabije
858 toekomst. Uit onze directe woonomgeving is reeds veel natuur verdwenen. Met
859 groene dorpen en steden kunnen we echter energie besparen, wateroverlast
860 beperken en hebben we minder last van de hitte van opgewarmd beton. PINK! is er
861 dan ook van overtuigd dat hierin toekomst zit, want met groen om ons heen zijn we
862 veel gezonder en daar hebben we recht op.

863 *Natuurbescherming*

864 Veel natuurgebieden zijn wettelijk beschermd, maar deze wetten worden nauwelijks
865 nageleefd. PINK! vindt dat deze wetten wel streng nageleefd en uitgebreid moeten
866 worden.

- 867 ○ De uitholling van Natuurbeschermingswet wordt teruggedraaid en de
868 vergunningplicht voor activiteiten in en rond beschermde natuur wordt
869 verankerd in de wet.
- 870 ○ Staatsbosbeheer wordt weer volledig staatseigendom en alle planten en
871 dieren worden voortaan beschermd.
- 872 ○ 50 % van het Nederlandse land- en zeeoppervlak wordt beschermde natuur.
- 873 ○ Er komt een plan van aanpak voor lichtvervuiling.
- 874 ○ De Rijksoverheid is verantwoordelijk voor het beschermen van Nederland-
875 Caribisch natuurgebied op Bonaire, Saba en Sint-Eustatius. Ze bieden hiervoor
876 handhaving, kennis en financiële steun.
- 877 ○ Bescherming van koraalriffen wordt een prioriteit.
- 878 ○ Consumentenvuurwerk wordt vervangen door duurzamere en veiligere
879 alternatieven, zoals professionele vuurwerkshows of lichtshows.

880 *Natuurgebieden*

- 881 Door de versnippering van natuurgebieden staan soorten onder druk en kost het
882 steeds meer energie en geld om gebieden te behoeden voor asfalt en beton.
- 883 ○ Natuurgebieden worden zoveel mogelijk verbonden. Dit is in het belang van
884 migrerende planten en dieren en om het biodiversiteitsverlies aan banden te
885 leggen.

- 886   ○ Een NatuurNetwerk Nederland (NNN) wordt aangelegd. In een uitzonderlijk
887   geval kan een project dat ten koste gaat van bestaande natuur doorgang
888   vinden als het een aantoonbare cruciale bijdrage levert aan duurzaamheid op
889   de lange termijn.
- 890   ○ Voor een uitzondering op de NatuurNetwerk Nederland is een meerderheid
891   van 2/3de in de relevante bestuurslaag nodig, in plaats van de gebruikelijke
892   meerderheid van meer dan de helft. Daarnaast moet compensatie vooraf
893   uitgevoerd en gecontroleerd worden door een onafhankelijke partij. Natuur
894   mag ook niet ten koste gaan van recreatie.
- 895   ○ Als er wordt gebouwd in het groen moet dat op kosten van de
896   projectontwikkelaar gecompenseerd worden met een driemaal zo groot
897   natuurgebied. Schade die al is geleden moet zo snel mogelijk worden hersteld.
- 898   ○ Al het "single use" plastic is en blijft verboden. Op het kopen, het verkopen en
899   het bezitten komt een boete. Met name bij bedrijven wordt hierop
900   gehandhaafd. Op de lange termijn komt er een verbod op al het plastic.
901   Hiervoor komt een uitzonderingsregeling voor mensen die hier vanwege
902   medische redenen van afhankelijk zijn. Ook komt er een uitzondering voor de
903   zorg, zolang er nog geen goede alternatieven zijn.

904 *Natuur in de omgeving*

- 905   ○ Groene (school)tuinen en speelplaatsen worden gestimuleerd.
- 906   ○ Bij nieuwbouw gaan strengere normen gelden. Denk aan groene daken,
907   nestgelegenheden, bomen en struiken in de straat en speelnatuur op de hoek.
- 908   ○ Bomen worden beter beschermd door de criteria voor kapvergunningen aan
909   te scherpen.
- 910   ○ De norm van de Verenigde Naties die stelt dat er 48m² natuur per stads- of
911   dorpsbewoner moet zijn moet in Nederland wettelijk nageleefd worden.
- 912   ○ Er mag geen nieuwe bodem versteend worden. Als bij het bouwen van
913   bijvoorbeeld wegen of woningen geen optie is om op verhard terrein te
914   bouwen, wordt dat gecompenseerd door eenzelfde oppervlakte ergens anders
915   te ontstenen.
- 916   ○ Gemeenten schakelen over op een gifvrij onderhoud van de openbare ruimten.
- 917   ○ De verkoop van chemische bestrijdingsmiddelen in winkels wordt verboden.

918 *Water*

919 Waterstanden worden nu aangepast aan de landbouw, maar zouden eigenlijk
920 aangepast moeten worden aan de behoeften van de natuur. Om mariene
921 ecosystemen te behouden zal snel een "nee, tenzij" principe moeten worden
922 toegepast: er kan niet meer worden gevestigd tot is aangetoond dat een (beperkte)
923 vangst verantwoord is.

924 *Wonen*

- 925   ○ Meergeneratiewoningen worden gestimuleerd, eenzaamheid wordt
926   bestreden en hoge zorgkosten worden tegengegaan. Het bouwen van

- 927 aanleunwoningen voor jongeren of ouderen op eigen erf wordt versoepeld.
928 Woningcorporaties komen met gepaste woningen.
- 929 o Woonruimte creëren, zoals bij voormalige kantoorpanden, wordt
930 gestimuleerd. Studenten moeten vaak veel moeite doen voor een betaalbare
931 kamer, terwijl er veel leegstand is.
  - 932 o Woningcorporaties worden verplicht jaarlijks minimaal 5 procent van hun
933 woningen te isoleren en daarnaast zonnepanelen op de daken te leggen of
934 bruine daken te realiseren.
  - 935 o Gemeenten verduurzamen wijken. Bestaande niet-monumentale
936 overheidsgebouwen worden energieneutraal.
  - 937 o Er komt een zelfbewoningsplicht voor koopwoningen. Dit zal voorkomen dat
938 rijken en investeerders koopwoningen opkopen om te verhuren aan
939 woningzoekenden.
  - 940 o Voor een tweede woning wordt twee keer zo veel belasting betaald, wanneer
941 de eigenaar niet op het adres van de tweede woning staat ingeschreven. Voor
942 een derde woning wordt de belasting verdrievoudigd, enzovoorts.
  - 943 o Nieuwbouwwoningen worden voortaan minstens energieneutraal. De kosten
944 hiervan worden niet doorberekend in de vraagprijs aan de consument, maar
945 gesubsidieerd door de gemeente en de Rijksoverheid.

946 *Leegstand*

- 947 o Er worden geen nieuwe kantoren gebouwd, in plaats daarvan worden
948 leegstaande panden opnieuw in gebruik genomen, eventueel na renovatie.
- 949 o Leegstand wordt niet langer beloond via verlaagde OZB-belastingen, maar
950 afgeremd door een leegstandsheffing. Ook wordt het makkelijker om oude
951 kantoorpanden een andere functie, zoals bewoning, te geven.
- 952 o Voorts wordt er alleen binnenstedelijk gebouwd.
- 953 o Het kraakverbod wordt teruggedraaid en er komt een onderhoudsplicht voor
954 antikraak.
- 955 o Het wordt verplicht om leegstand te melden.

956 *Ongebruikt terrein*

- 957 Voormalig bouwterreinen liggen nu vaak braak, als niet door een economische crisis,
958 dan wel door de stikstofcrisis. Verschillende belangen maken aanspraak op dezelfde
959 schaarse gebieden. Ruimtelijke ordeningsplannen waarbij de burger betrokken
960 wordt moeten ervoor zorgen dat deze belangen zorgvuldig worden ingepast. Een
961 groene, schone leefomgeving voor mens en dier staat hierbij voorop.
- 962 o Braakliggende terreinen worden ter beschikking gesteld aan bewoners voor
963 bijvoorbeeld stadslandbouw, natuurontwikkeling, collectief beheerde parken
964 en natuurspeelplaatsen. Omwonenden worden hierbij actief betrokken.
  - 965 o Er komt een nationaal bestemmingsplan voor de ondergrond voor warmte- en
966 koudeopslag en voor de Waddenzee en Noordzee. De ruimtelijke regie van
967 provincies wordt hiervoor versterkt.

- 968   ○ De crisis- en herstelwet wordt afgeschaft en wordt alleen vervangen voor een
969   andere omgevingswet als daarin de bescherming van natuur en milieu
970   centraal staan en de rechten van burgers worden verbeterd.

971 *Fiscale maatregelen*

- 972 Er worden fiscale maatregelen getroffen om onze openbare ruimte en ons vervoer
973 gezonder en duurzamer te maken.
- 974   ○ Er komt een heffing voor bouwen op onbebouwde grond.
975   ○ Diesel is niet langer meer vrijgesteld van accijns.
976   ○ Net als het openbaar vervoer moet het gebruik van de fiets gestimuleerd
977   worden.
978   ○ Er komt een gerichte kilometerheffing die rekening houdt met het tijdstip en
979   de plaats van het autovervoer, waarbij de privacy gegarandeerd blijft. Alleen
980   taxi's en bestelauto's met een lage uitstoot krijgen belastingvrijstelling.
981   ○ Vrachtverkeer krijgt een kilometerheffing van 15 cent. Dit heeft impact op
982   langeafstandstransporten van levende dieren.
983   ○ Er komen accijnzen op vliegtickets om de milieueffecten in rekening te
984   brengen en kerosine is niet langer belastingvrij.

985 **4.2 Bewegen over de planeet (mobiliteit)**

- 986 Het (dagelijks) afleggen van grote afstanden legt een grote druk op onze planeet.
987 Daarnaast nemen wegen en parkeerplaatsen steeds meer van onze publieke ruimte
988 in. Reizen is volgens PINK! een recht, daarom moet er voor iedereen een bereikbare
989 basisvorm zijn. Deze rol wordt vervuld door het openbaar vervoer, wat zowel praktisch
990 als financieel veel toegankelijker gemaakt moet worden. De focus bij het ontwikkelen
991 van mobiliteit moet daarom niet liggen op meer, maar minder wegen, met een inzet
992 op lokale voorzieningen, milieuvriendelijk openbaar vervoer en voet- en fietsverkeer.
- 993   ○ Woon-werkverkeer wordt teruggedrongen en milieuvriendelijk vervoer wordt
994   gestimuleerd.
995   ○ Er komen geen nieuwe snelwegen en bestaande plannen voor verbredingen
996   gaan niet door. De (her)aanleg van andere wegen mag niet ten koste van
997   natuur.
998   ○ De maximumsnelheid op snelwegen wordt 90 kilometer per uur, op provinciale
999   wegen 70km/h. In de bebouwde kom wordt de standaard 30 km/h, waar lokaal
1000   beredeneerd afgeweken kan worden. In gebieden van overstekend wild wordt
1001   de maximumsnelheid verlaagd naar 30 kilometer per uur. Het hert steekt
1002   namelijk niet de weg over, maar wij rijden door zijn bos.
1003   ○ Concepten zoals carpoolen en modulaire auto's waarin je met behoud van
1004   privacy samen kunt reizen, worden de norm. Het privébezit van een auto is
1005   namelijk vaak niet nodig en niet houdbaar in ons dichtbevolkte land.
1006   Gemeenschappelijk autobezit en autodelen wordt wettelijk, praktisch en
1007   financieel gestimuleerd. De parkeernorm (aantal parkeerplekken per
1008   huishouden op gemeentegrond) wordt landelijk ingesteld op maximaal 0.75.

- 1009 ○ Openbaar vervoer wordt gratis, betrouwbaar en toegankelijk voor iedereen. De
- 1010 NS wordt een staatsbedrijf.
- 1011 ○ Het klassensysteem in het openbaar vervoer wordt afgeschaft.
- 1012 ○ De overheid stimuleert flex- en thuiswerken en investeert in veilige fietspaden
- 1013 en treinverbindingen naar het buitenland en de noordelijke provincies en niet
- 1014 in de uitbreiding van luchthavens. Overheidsgebouwen bieden gratis
- 1015 flexplekken aan zodat ook mensen die thuis geen ruimte hebben toch dicht bij
- 1016 huis online kunnen werken.
- 1017 ○ De grote steden worden, naar voorbeeld van Parijs, steden van 15 minuten:
- 1018 steden waarin je de belangrijkste voorzieningen binnen 15 minuten te voet of
- 1019 op de fiets moet kunnen bereiken.
- 1020 ○ Er wordt sterk ingezet op autovrije binnensteden en woonwijken, met goede
- 1021 voorzieningen voor voet- en fietsverkeer en goed openbaar vervoer. De term
- 1022 “Fietssnelwegen” sluit aan bij het idee dat je altijd maar zo snel mogelijk van A
- 1023 naar B moet kunnen. We noemen het gewoon fietspaden.
- 1024 ○ De overheid verkoopt alle aandelen in KLM. De overheid stopt met het
- 1025 subsidiëren van en investeren in luchtvervoer en het aantal vliegbewegingen
- 1026 wordt beperkt tot een voor de natuur houdbaar niveau. Alle giften uit het
- 1027 verleden worden leningen en alle huidige leningen dienen op zeer korte
- 1028 termijn te worden terugbetaald.
- 1029 ○ Nederland moet zich maximaal inspannen om samen met andere EU-lidstaten
- 1030 internationaal treinverkeer aantrekkelijker te maken dan vliegverkeer tussen
- 1031 de grote steden.
- 1032 ○ De BTW op vervoer per trein wordt afgeschaft.

5 Onderwijs, wetenschap, kunst en cultuur

1033 **Onderwijs, wetenschap, kunst en cultuur zijn aspecten van de samenleving die**
1034 **ons helpen groeien als individuen en als maatschappij. Hierdoor kunnen we leren**
1035 **over onszelf, elkaar en de wereld om ons heen. Hierdoor kunnen we ideeën naar**
1036 **elkaar communiceren. Hierdoor kunnen we kritisch kijken naar de samenleving**
1037 **om deze uiteindelijk te verbeteren. Het is daarom van belang dat onderwijs,**
1038 **wetenschap, kunst en cultuur gestimuleerd worden en toegankelijk zijn voor**
1039 **iedereen.**

5.1 Leren voor de toekomst (onderwijs)

1040 Goed onderwijs, in welke vorm dan ook, is de voorwaarde voor een gezonde en goed
1041 functionerende samenleving. Goed onderwijs is cruciaal voor zelfontplooiing van
1042 mensen. Onderwijs moet niet alleen gaan over een toekomstige economische
1043 bijdrage, maar ook over persoonlijke ontwikkeling en groei en maatschappelijk
1044 bewustzijn. In het onderwijs moet ruimte zijn voor reflectie op de maatschappij.
1045

Het doel van onderwijs

1046 Onderwijs dient ter zelfontplooiing. Dit betekent dat (jonge) individuen via het
1047 onderwijs in aanraking komen met en inzicht krijgen in de vele facetten van het
1048 bestaan. Verschillende wetenschappelijke disciplines (alfa, bèta en gamma) evenals
1049 de middelen om creativiteit, sportiviteit en muzikaliteit te ontwikkelen zijn daarvoor
1050 nodig en zorgen voor een verrijking van het leven. Ze zetten aan het denken en
1051 maken kritische reflectie mogelijk.

- 1053 ○ Onderwijs is voor iedereen betaalbaar.
- 1054 ○ Onderwijs is passend en wordt gebaseerd op aanleg, belangstelling en de
1055 talenten van het individu.
- 1056 ○ Kritisch denken is structureel geïntegreerd in het basisonderwijs en voortgezet
1057 onderwijs. Dit gebeurt om de democratie te versterken en zelfontplooiing te
1058 stimuleren. Kritisch denken is een onmisbare vaardigheid en onderwijs
1059 hierover maakt jongeren sterker in het analyseren van de eigen behoeftes en
1060 waarden, zodat zij weloverwogen beslissingen kunnen maken over hun
1061 toekomst. Op deze manier worden jongeren beter voorbereid op onder andere
1062 het maken van studie- en loopbaankeuzes.
- 1063 ○ Religieuze scholen in Nederland worden afgeschaft. In veel gevallen zorgt
1064 religieus onderwijs namelijk niet voor een verrijking, maar juist voor een
1065 verarming van het wereldbeeld. PINK! is daarom van mening dat religieus
1066 onderwijs de ontwikkeling van kinderen niet ten goede komt. Op dit moment
1067 gaat meer dan de helft van de kinderen in Nederland naar een religieuze
1068 school.
- 1069 ○ Kinderen krijgen les over de verschillende godsdiensten en
1070 levensbeschouwingen die er zijn. Levensbeschouwelijke, spirituele en
1071 filosofische vorming is en blijft een belangrijk onderdeel van het curriculum.
1072 Zulke vorming kan niet tot gevolg hebben dat er feiten buitengesloten worden

1073 in het onderwijs, of dat aantoonbare niet-feiten wel als feiten gepresenteerd
1074 worden.

1075 *Basisonderwijs en voortgezet onderwijs*

- 1076 o Er wordt niet bezuinigd op passend onderwijs, zodat alle kinderen de aandacht
1077 en begeleiding krijgen die zij nodig hebben.
- 1078 o Zorgbehoevende kinderen worden niet enkel uit financiële overwegingen in
1079 het reguliere onderwijs geplaatst.
- 1080 o Het vak begrijpend lezen wordt afgeschaft. In plaats daarvan wordt er meer tijd
1081 besteed aan lezen en het bespreken van teksten in zaakvakken.
- 1082 o Fusies van scholen worden voorkomen, tenzij de kwaliteit van het onderwijs
1083 aantoonbaar zal verbeteren door een fusie of het leerlingenaantal te ver
1084 gedaald is. Scholen mogen niet enkel uit financiële overwegingen fuseren.

1085 *Middelbaar beroepsonderwijs*

- 1086 Hoewel het (middelbaar) beroepsonderwijs op veel punten verschilt van het hoger
1087 onderwijs, is het niet minder belangrijk. Momenteel wordt het beroepsonderwijs nog
1088 te theoretisch benaderd.
- 1089 o Er komt meer ruimte voor een praktische insteek van opleidingen in het
1090 (middelbaar) beroepsonderwijs.
  - 1091 o Het is van belang dat er voldoende en juist opgeleide docenten zijn die een
1092 salaris krijgen dat past bij het belangrijke werk dat ze doen.

1093 *Betaalbaarheid*

- 1094 Onderwijs is een grondrecht. PINK! is voor een systeem van studiefinanciering,
1095 waarbij de basisbeurs een voorwaardelijke gift is. Een 'sociaal' leenstelsel is namelijk
1096 op geen enkele manier sociaal. Het leenstelsel haalt de kernwaarden van onderwijs
1097 onderuit, terwijl dit een belangrijke pilaar van de samenleving is. Het is
1098 onverantwoord om jongeren nog voordat ze hun studie hebben afgerond al op te
1099 zadelen met een enorme financiële schuld.
- 1100 o Iedereen is in staat onderwijs te volgen op het eigen niveau, ongeacht
1101 sociaaleconomische positie.
  - 1102 o Voorzieningen zoals de studenten-ov-chipkaart en een goed, betaalbaar
1103 aanbod van studentenhuysvesting zijn essentieel om de toegankelijkheid van
1104 studeren te vergroten.

1105 *Activiteiten naast de studie*

- 1106 o Studenten worden niet belemmerd als zij een tweede studie willen volgen of
1107 wanneer zij zich willen ontplooiën door middel van nevenactiviteiten, zoals
1108 bestuursfuncties of vrijwilligerswerk. Studenten worden aangemoedigd om op
1109 deze manier hun horizon te verbreden.
- 1110 o Er komt geen boete voor langstudeerders.

- 1111 o Studenten reizen uitsluitend met de trein naar uitwisselingen of stages binnen
- 1112 Europa. Indien nodig kunnen studenten extra beursgeld aanvragen voor de
- 1113 reiskosten.
- 1114 o De overheid stimuleert dat MBO-instellingen en -stagebedrijven deelnemen
- 1115 aan Erasmus+ en andere uitwisselingsprogramma's, zodat buitenlandervaring
- 1116 opdoen ook voor MBO'ers toegankelijker wordt.

1117 *Duurzaamheid in het onderwijs*

- 1118 Om ook voor toekomstige generaties een leefbare planeet in stand te houden, moet
- 1119 er in het onderwijs meer aandacht worden besteed aan duurzame ontwikkeling.
- 1120 o De onderwerpen dieren, natuur, milieu en duurzaamheid zijn integraal in het
  - 1121 lesaanbod van het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs opgenomen.
  - 1122 o De vorming van leerlingen rondom deze thema's is een onderdeel van de
  - 1123 maatschappelijke vorming. Het legt tevens de basis voor een duurzame
  - 1124 samenleving en een leefbare planeet.
  - 1125 o Op basisscholen worden geen lessen meer aangeboden over hengelen. Deze
  - 1126 kunnen worden vervangen door lessen over de onderwaternatuur en over het
  - 1127 zorg dragen voor een goede leefomgeving voor waterdieren.
  - 1128 o In het lesprogramma van het basisonderwijs en voortgezet onderwijs is er
  - 1129 aandacht voor een gezonde leefstijl.
  - 1130 o De overheid steunt de overgang naar volledig plantaardig, biologisch en
  - 1131 regionaal geproduceerd voedsel in schoolkantines.
  - 1132 o Schoolmelk wordt afgeschaft.
  - 1133 o Schoolfruit wordt geïntroduceerd op alle basisscholen.
  - 1134 o Scholen worden ondersteund bij het inrichten van een schooltuin.
  - 1135 o Scholen stimuleren sport en beweging.
  - 1136 o De rijksoverheid geeft financiële steun aan het meten van de luchtkwaliteit in
  - 1137 scholen. Zo ondersteunt zij onderzoek naar de invloed van luchtkwaliteit op
  - 1138 cognitieve prestaties en kan een goede luchtkwaliteit gegarandeerd worden.
  - 1139 Lokaal wordt het meten van de luchtkwaliteit verwerkt in lesprogramma's over
  - 1140 milieu, klimaatverandering en de wetenschappelijke methode.

1141 *Inclusief onderwijs*

- 1142 o In Nederland wordt in het basisonderwijs en voortgezet onderwijs aandacht
- 1143 besteed aan diversiteit en inclusiviteit, onder andere over de onderwerpen
- 1144 seksualiteit, gender, mentale gezondheid, afkomst en diersoort. Deze
- 1145 onderwerpen kunnen op stabiele financiële en didactische steun van de
- 1146 overheid rekenen. In het curriculum komen deze zaken integraal aan bod bij
- 1147 de verschillende vakken, waaronder biologie, maatschappijleer en
- 1148 geschiedenis. Mentoren staan hier ook expliciet bij stil met hun mentorklassen.
- 1149 o Onderwijs over diversiteit en inclusiviteit wordt niet over, maar in
- 1150 samenwerking met de diverse groepen gemaakt of gegeven. Hiervoor worden
- 1151 samengewerkt met maatschappelijke organisaties.

- 1152 ○ Elke onderwijsinstelling wordt rolstoeltoegankelijk. Leerlingen die dat nodig
- 1153 hebben, krijgen toegang tot de lift.
- 1154 ○ Pesten wordt hard aangepakt, omdat scholen voor LHBTIQA+’ers een veilige
- 1155 plek dienen te zijn. Aandacht voor het terugdringen van zelfmoord onder deze
- 1156 groepen heeft op scholen hoge prioriteit.

1157 *Privacy in het onderwijs*

- 1158 ○ De onderwijsinstantie dient altijd een alternatief aan te bieden voor proctoring.
- 1159 In geen geval mag het gebruik van proctorsoftware de enige mogelijkheid zijn
- 1160 om deel te kunnen nemen aan een tentamen.

1161 **5.2 Wetenschappelijk onderbouwd de toekomst in**

1162 **(wetenschap)**

1163 Onderwijs en goed wetenschappelijk onderzoek zijn zo waardevol en leveren zo veel

1164 op, dat we het ons niet kunnen veroorloven om erop te bezuinigen. Vanwege het

1165 maatschappelijk belang van wetenschappelijk onderzoek dient het onafhankelijk te

1166 zijn van de waan van de dag.

- 1167 ○ Alle universiteiten vallen voortaan onder verantwoordelijkheid van het
- 1168 ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Daarbij ook de Wageningen
- 1169 UR, die nu nog onder het ministerie van Economische Zaken valt.
- 1170 ○ Ook relatief kleine studies en disciplines blijven behouden en worden voorzien
- 1171 van (onderzoeks)geld, aangezien wetenschappelijk onderzoek een intrinsieke
- 1172 waarde heeft.

1173 **5.3 Een expressieve samenleving (kunst en cultuur)**

1174 PINK! vindt cultuur zeer belangrijk voor de maatschappelijke saamhorigheid.

1175 Iedereen moet de kans krijgen zich cultureel te ontplooien.

- 1176 ○ Kunst en cultuur vallen onder het lage Btw-tarief.
- 1177 ○ Musea geven minstens één dag in de week gratis toegang.
- 1178 ○ Met monumenten en cultuurlandschappen wordt zorgvuldig omgegaan.
- 1179 ○ De sloop van musea wordt zo veel mogelijk voorkomen.
- 1180 ○ Nieuwe media kunnen aanspraak maken op het Stimuleringsfonds voor media
- 1181 omdat sociale media een belangrijke rol spelen in vrije en onafhankelijke
- 1182 onderzoeksjournalistiek.
- 1183 ○ De toekenning van subsidies voor kunstraden wordt transparant.
- 1184 ○ Zendtijd voor kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke
- 1185 grondslag wordt afgeschaft. Levensbeschouwelijke programmering is
- 1186 namelijk geen taak van de overheid.
- 1187 ○ Muziekles wordt beschikbaar voor iedereen en opgenomen in het
- 1188 basisonderwijs.

1189

6 Democratie, bestuur, justitie & veiligheid

1190 **De staat is er voor de burgers en de instituties van de staat werken voor de**
1191 **burgers. Dit moet het uitgangspunt zijn bij de inrichting van die instituties. Een**
1192 **sterke democratie, bestuur voor de burger en een eerlijke rechtsstaat voor**
1193 **iedereen zijn hierbij onmisbaar.**

6.1 Iedereen wordt gehoord (democratie)

1194 Het Nederlandse parlement bestaat uit veel partijen van verschillende politieke
1195 stromingen. Deze partijen moeten allemaal goed hun standpunten kunnen uiten. De
1196 democratie moet goed worden bewaakt.

- 1198 ○ Je mag stemmen vanaf 16 jaar. Ook mag je vanaf je 16^e verkiesbaar zijn.
- 1199 ○ Er komt geen verhoging van de kiesdrempel of verlaging van het aantal
1200 Kamerzetels. Kiesdrempels en verlaging van Kamerzetels leidt tot
1201 vermindering van de kwaliteit van de democratie.
- 1202 ○ De Rijksoverheid behoudt de regie over overheidstaken. Nu worden te veel
1203 taken afgestoten naar provincies en gemeenten.
- 1204 ○ Burgemeesters en de Commissarissen van de Koning worden door de
1205 gemeenteraad gekozen.
- 1206 ○ Er worden geen gemeenten meer gefuseerd.
- 1207 ○ Het bestuur van de Waterschappen wordt direct door het volk gekozen.
1208 Geborgde zetels worden afgeschaft.
- 1209 ○ Burgerinitiatieven worden gestimuleerd en vereenvoudigd.
- 1210 ○ Bij belangrijke beslissingen wordt sneller teruggevallen op raadgevende
1211 referenda.
- 1212 ○ Lobbyisten registreren zich in een openbaar register.
- 1213 ○ Er komt regelgeving voor afspraken van lobbyisten met
1214 volksvertegenwoordigers.
- 1215 ○ Een Ministerie voor Duurzame Ontwikkeling, Ruimte, Energie en Dierenwelzijn
1216 wordt opgericht. Dit ministerie kan het beleid van andere ministeries toetsen
1217 op duurzaamheid en dierenwelzijn. Zo wordt een stevige waarborg ingebouwd
1218 voor duurzaamheid.
- 1219 ○ Individuele vrijheid van burgers is cruciaal voor de democratie. Het wordt pas
1220 beperkt als die inbreuk maakt op de vrijheid of het welzijn van anderen.
- 1221 ○ Uitzonderingen en speciale regelingen voor gelovigen worden afgeschaft. Alle
1222 burgers zijn immers gelijkwaardig.
- 1223 ○ Vervolging op basis van godslastering wordt geschrapt uit het wetboek. Dit ter
1224 waarborging van de vrijheid van meningsuiting.

6.2 Een overheid voor de burger (bestuur)

1225 PINK! staat voor een seculiere, transparante, open en toegankelijke overheid. Deze
1226 overheid geeft het goede voorbeeld. De overheid heeft belangrijke taken als zorg en
1227 onderwijs te veel aan de markt overgelaten. Hierdoor is overheidsbeleid minder
1228 gericht op het welzijn van mensen. Daarnaast heeft de bureaucratie de weg
1229 vrijgemaakt voor meer controle en toezicht. Dit heeft het beleid niet efficiënter
1230

1231 gemaakt. Het is onwenselijk dat publieke diensten die voor de hele samenleving
1232 bedoeld zijn nu gepaard gaan met commerciële motieven. De overheid moet haar
1233 zeggenschap over taken als huisvesting, zorg en onderwijs herstellen. Mededogen
1234 moet het uitgangspunt vormen voor een duurzame en solidaire samenleving waarin
1235 de staat zorg draagt voor het welzijn van het volk.

1236 *Koningshuis*

1237 Nederland moet een republiek worden. Het koningshuis is een ondemocratisch
1238 instituut. De koning heeft nog steeds politieke invloed. Denk aan het ondertekenen
1239 van wetten, het geven van de troonrede en het voorzitten van de Raad van State.
1240 Daarbij worden diverse vrijheden van leden van het koningshuis ingeperkt.

- 1241 ○ De rol van de koning wordt ingeperkt tot slechts een ceremoniële functie. Dit
1242 totdat Nederland een republiek wordt.
- 1243 ○ De financiën van de koningshuis worden transparanter en duidelijker. Nu is het
1244 voor niemand echt duidelijk hoeveel geld elk lid van het koningshuis waarvoor
1245 krijgt en uit welk potje.
- 1246 ○ De leden van het koningshuis krijgen nooit meer geld per jaar aan
1247 belastinggeld dan de Balkenendenorm.
- 1248 ○ Het jachtdepartement wordt opgeheven.

1249 *Demonstreren*

1250 Demonstreren is een grondrecht. Het organiseren van demonstraties en
1251 demonstreren zelf moet laagdrempelig blijven.

- 1252 ○ Voor kleine demonstraties wordt de aanmeldingsplicht afgeschaft.
- 1253 ○ Voor demonstraties naar aanleiding van actuele gebeurtenissen wordt de
1254 aanmeldtermijn van de demonstratie verkort.
- 1255 ○ De identificatieplicht bij demonstraties wordt afgeschaft.

1256 **6.3 Een eerlijke rechtsstaat (justitie & veiligheid)**

1257 Een eerlijke rechtsstaat voor iedereen is uitgangspunt. Hierbij moeten mensen altijd
1258 toegang hebben tot een onafhankelijke en onpartijdige rechter, ook met een beperkt
1259 budget. De politie bestaat voor de veiligheid van iedereen en hun opleiding moet
1260 daarop worden afgestemd. Vrijheidsbeperkende maatregelen zoals cameratoezicht
1261 moeten in de regel langs de rechter.

1262 *Veiligheid*

1263 In de Nederlandse samenleving moet iedereen zoveel mogelijk vrij zijn om te doen
1264 wat die wil. Als persoonlijke vrijheid de vrijheden van anderen beperkt, moet worden
1265 opgekomen voor de belangen van de samenleving.

- 1266 ○ Hoge kosten en versnelde procedures zijn voor niemand een belemmering om
1267 naar de rechter te stappen.
- 1268 ○ Mensen met een beperkt inkomen krijgen hulp bij de voor hen te belopen
1269 rechtsgang.
- 1270 ○ Slachtofferhulp krijgt meer prioriteit.

- 1271 ○ Klokkenluiders krijgen meer bescherming.
- 1272 ○ De overheid investeert meer in crisisopvang en begeleiding bij huiselijk
- 1273 geweld.
- 1274 ○ Het verbod op belediging van ambtenaren in functie vervalt. Er wordt
- 1275 onderscheid gemaakt tussen beledigingen van ambtenaren in hun
- 1276 hoedanigheid als ambtenaar en beledigingen van ambtenaren als persoon. Bij
- 1277 belediging van een ambtenaar als persoon wordt dezelfde strafmaat
- 1278 gehanteerd als bij belediging van elke andere persoon.
- 1279 ○ Politieopleidingen worden verbeterd. Agenten krijgen (zowel in opleiding als
- 1280 zo vaak als nodig) trainingen over institutioneel racisme. Onderzoek wijst uit
- 1281 dat om veiligheid te waarborgen meer agenten op straat niet nodig is. Er moet
- 1282 juist worden ingezet op preventie en betere scholing.
- 1283 ○ Cameratoezicht wordt slechts toegestaan na zorgvuldige en onafhankelijke
- 1284 afweging door de rechter. Het maakt immers inbreuk op privacy en mag
- 1285 daarom nergens de norm worden.

7 Vier elkaars verschillen

1286 **Om ieders persoonlijke vrijheid te realiseren, is het noodzakelijk dat de**
1287 **emancipatie van gemarginaliseerde groepen wordt bevorderd en discriminatie**
1288 **en uitsluiting wordt voorkomen en krachtig bestreden. In de samenleving moet**
1289 **iedereen tot bloei komen en zijn/haar/hun identiteit naar eigen wens kunnen**
1290 **uitdrukken en beleven. Emancipatiebeleid moet het realiseren van deze**
1291 **samenleving tot doel hebben.**

7.1 Vrije liefde als jezelf (LHBTIQA+)

1292 PINK! staat voor een wereld waarin iedereen volledig vrij is in hun eigen sekse,
1293 genderidentiteit, genderexpressie, seksuele/romantische geaardheid en relatievorm.
1294 Niet iedereen voelt zich prettig bij de standaarden die de samenleving oplegt op deze
1295 gebieden. Emancipatie van LHBTIQA+'ers stopt niet bij het criminaliseren van
1296 discriminatie op basis van gender, geslacht en seksualiteit. Ook ander beleid is nodig
1297 om vrijheid van sekse, gender, geaardheid en relatievorm te kunnen bewerkstelligen.
1298

- 1299 ○ In Artikel 1 van de Grondwet blijft staan dat discriminatie op grond van gender
1300 en geaardheid niet zijn toegestaan.
- 1301 ○ De Nederlandse overheid bevordert de emancipatie van LHBTIQA+'ers
1302 wereldwijd. Hiervoor oefent de Nederlandse overheid diplomatieke en
1303 economische druk uit op overheden die de rechten en het welzijn van seksuele
1304 minderheden schaden. Nederland werkt hiervoor samen met andere landen
1305 met progressief LHBTIQA+ beleid.
- 1306 ○ Het opereren van geslachtsdelen van kinderen met een vorm van intersekse
1307 vindt enkel plaats wanneer dit medisch noodzakelijk is. Pas wanneer het kind
1308 zelf een geïnformeerde voorkeur kan uiten, worden niet-noodzakelijke
1309 operaties overwogen. Wanneer een kind geboren wordt met een vorm van
1310 intersekse, kan dit gepaard gaan met geslachtsdelen die afwijken van wat
1311 typisch mannelijk of vrouwelijk is. Deze kinderen ondergaan nog vaak
1312 operaties om hun geslachtsdelen te laten aanpassen aan mannelijke of
1313 vrouwelijke norm. Hiervoor is vaak geen medische noodzaak. Dit gaat in tegen
1314 de persoonlijke vrijheid van het kind.
- 1315 ○ Bij geslachtsregistratie in officiële documenten zoals geboorte-akte, paspoort
1316 en rijbewijs kan men kiezen voor een anders/non-binaire optie. Dit is bij wet
1317 vastgelegd.
- 1318 ○ Burgerlijke stand en gender wordt niet opgevraagd waar deze niet relevant is.
- 1319 ○ Organisaties die wel gender registreren, worden verplicht om meer opties dan
1320 man of vrouw aan te bieden.
- 1321 ○ Men kan voor hun burgerlijke stand zelf kiezen tussen de termen 'gescheiden'
1322 en 'ongetrouwd', tenzij het nodig is om dit onderscheid te maken, zoals met
1323 betrekking tot alimentatie.
- 1324 ○ Het samenlevingscontract is omgebouwd naar, of uitgebreid met een
1325 samenwonen- contract. Hierbij hoeft men niet op een adres ingeschreven te zijn.
- 1326 ○ Trouwen biedt geen fiscale voordelen.

- 1327   ○ Voor erfrecht is het niet verplicht om als partner op hetzelfde adres
- 1328   ingeschreven te zijn als de overledene.
- 1329   ○ Partnerregelingen zoals in CAO's zijn ook van toepassing op partners die niet
- 1330   samenwonen met de werknemer.
- 1331   ○ Partnerregelingen zoals in CAO's kunnen voor meerdere partners gelden.
- 1332   ○ Het is mogelijk te trouwen en geregistreerd partnerschap aan te gaan met
- 1333   meer dan een andere persoon.
- 1334   ○ Een kind kan meer dan twee juridische ouders hebben.

1335   **7.2 Samen tegen racisme**

1336   PINK! pleit voor een wereldwijde inclusieve samenleving zonder racisme. In
1337   Nederland hebben mensen van kleur nog altijd systematisch minder kansen dan
1338   witte mensen. Denk hierbij aan discriminatie in het onderwijs, op de arbeidsmarkt, op
1339   de woningmarkt en door politie. Naast directe bestrijding van discriminatie wil PINK!
1340   racisme bestrijden door via inclusief onderwijs aandacht te besteden aan racistische
1341   systemen in Nederland. Ook op internationaal vlak draagt Nederland bij aan racisme.
1342   Nederland is bijvoorbeeld voor een groot deel verantwoordelijk voor de
1343   klimaatproblematiek, die armere landen het hardst treft. Naast dit klimaatracisme
1344   voedt Nederland de uitbuiting van deze armere landen door deelname aan oneerlijke
1345   handelsverdragen en misbruik van goedkope arbeid en grondstoffen. PINK! pleit dus
1346   voor een actieve rol van de Nederlandse staat in het terugdringen van racisme, zowel
1347   in Nederland als wereldwijd.

- 1348   ○ Anoniem solliciteren is de standaard.
- 1349   ○ De politie noteert verplicht de reden voor staandehouding op zogeheten
1350   'stopformulieren'. Hiermee wordt etnisch profileren tegengegaan.
- 1351   ○ Geschiedenis over slavernij en het koloniale verleden van Nederland zijn
1352   onderdeel van de nationale curricula van basis- en voortgezet onderwijs.
- 1353   ○ Zwarte Piet wordt herkend als een racistische karikatuur en wordt daarom
1354   afgeschaft. De overheid houdt hier actief toezicht op bijvoorbeeld door het
1355   verwijderen van social media groepen die pro-Zwarte Piet zijn.
- 1356   ○ Keti Koti is een nationale feestdag. Het herdenken van het leed van de slavernij
1357   en het vieren van het einde ervan is onderdeel van de Nederlandse cultuur.
- 1358   ○ De Nederlandse regering zet zich in om elke vorm van klimaatracisme tegen
1359   te gaan.
- 1360   ○ De Nederlandse regering erkent dat zij historische fouten heeft gemaakt
1361   omtrent mensenrechten en het zelfbeschikkingsrecht van West-Papoea's. De
1362   regering zet zich actief in om deze rechten van de Papoea's te garanderen. Het
1363   Droogleverrapport (An Act of Free Choice) beschrijft de historische fouten die de
1364   Nederlandse regering heeft gemaakt. De Nederlands overheid moet ook hier
1365   verantwoordelijkheid voor nemen.
- 1366   ○ De Internationale Dag van Inheemse Volkeren is een officiële feestdag in
1367   Nederland. Inheemse volkeren over de hele wereld spelen een belangrijke rol
1368   in het behoud van natuur en biodiversiteit en zijn een bron van diverse
1369   culturele uitingen. Veel inheemse volkeren zijn het slachtoffer van racisme,

1370 armoede en achterstelling door plaatselijke overheden. Met deze feestdag
1371 wordt aandacht gevraagd voor deze inheemse volkeren.

1372 **7.3 Een toegankelijke samenleving**

1373 Mensen met een beperking zijn een diverse groep van mensen in de samenleving.
1374 Vaak wordt nog te weinig rekening gehouden met de verschillende behoeftes en
1375 mogelijkheden van mensen met een beperking. De samenleving is hierdoor niet voor
1376 iedereen even toegankelijk. PINK! staat voor een samenleving waarin iedereen zo
1377 goed mogelijk wordt meegenomen.

- 1378 ○ Het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap wordt strikt
1379 nageleefd. Toegankelijkheid van het openbaar vervoer is hierbij bijzonder
1380 belangrijk.
- 1381 ○ Het weigeren van hulphonden in openbare ruimtes wordt enkel toegestaan als
1382 daarvoor een zwaarwegend belang is.

1383 **7.4 Seksuele vrijheid en veiligheid**

1384 Aandacht voor seksuele intimidatie en geweld groeit de laatste jaren. Nog steeds gaat
1385 de afhandeling van seksuele misdrijven mis. Aangiftes blijven te lang liggen zelfs
1386 wanneer de dader bekend is en slachtoffers worden niet serieus genomen. De
1387 overheid heeft de taak om slachtoffers die zoiets ingrijpends als seksueel geweld
1388 hebben meegemaakt te helpen.

- 1389 ○ Aangiftes van seksueel geweld worden met hoge prioriteit behandeld. Als de
1390 dader al bekend is, wordt deze zo snel mogelijk verhoord om verdere
1391 slachtoffers te voorkomen. Dit geldt ook voor meldingen van seksuele
1392 intimidatie op bijvoorbeeld scholen.
- 1393 ○ De strafrechtelijke definitie van verkrachting omvat naast penetratie zonder
1394 instemming ook gepenetreerd worden zonder instemming. Seksuele
1395 aanranding onder de noemer verkrachting wordt zwaarder bestraft dan
1396 andere vormen van aanranding. Op dit moment is strafrechtelijk alleen sprake
1397 van verkrachting als een slachtoffer gepenetreerd wordt. Mensen die worden
1398 gedwongen anderen te penetreren met hun geslachtsdeel zijn ook slachtoffers
1399 van verkrachting.
- 1400 ○ Het doorslaggevende criterium voor verkrachting wordt gebrek aan
1401 instemming van het slachtoffer. Nu is het nog zo dat het criterium is dat iets
1402 onder dwang gebeurt. Hierbij wordt gerefereerd naar het (kunnen) laten zien
1403 van verwondingen, bijvoorbeeld blauwe plekken. Ook wordt het slachtoffer
1404 vaak gevraagd of deze zich heeft verzet. Het slachtoffer moet zich onterecht
1405 verdedigen en verantwoorden.
- 1406 ○ Politie en justitie worden extra geschoold op correct verhoor en vooroordelen
1407 rondom seksueel geweld. In de praktijk komen zowel situaties voor waarin
1408 slachtoffers niet geloofd worden als situaties waarbij valse aangiftes van
1409 aanranding niet herkend worden. Deze situaties hebben ingrijpende gevolgen
1410 voor de betrokkenen.

1411 *Gelijke en integere behandeling van sekswerkers*

1412 Sekswork komt met stigma's gebaseerd op generalisaties en aannames. Het taboe en
1413 slechte imago dat sekswork heeft is onterecht. De overheid moet zorgen dat sekswork
1414 als volwaardig werk wordt gezien en veilig kan worden beoefend. Ook gaat het
1415 uitoefenen van dit beroep niet zonder gevaar. Seksworkers worden makkelijker
1416 blootgesteld aan illegale praktijken zoals afpersing en dwang. Seksworkers worden
1417 zelfs slachtoffer van seksueel geweld. Daarom is het van cruciaal belang dat de
1418 overheid blijft werken aan de veiligheid voor seksworkers.

- 1419 ○ De overheid is verantwoordelijk voor het positief portretteren van seksworkers.
- 1420 ○ De overheid is verantwoordelijk voor het garanderen van de veiligheid van
- 1421 seksworkers en zet zich hiervoor actief in.

8 Internationaal beleid

1422 **De Nederlandse leefwijze mag geen negatieve impact hebben over de grens. Dit**
1423 **is nu wel het geval: Nederland legt beslag op landbouwgronden in andere landen,**
1424 **importeert schaarse grondstoffen en is een zeer vervuilend land. Alles bij elkaar**
1425 **veroorzaakt dit dat binnenkort 70% van de wereldbevolking geen of beperkte**
1426 **toegang heeft tot drinkwater, honderden miljoenen mensen zullen moeten**
1427 **vluchten voor steeds erger wordende natuurrampen en oorlogen veroorzaakt**
1428 **zullen worden door schaarste.**

8.1 Europa

1429 Internationale en Europese samenwerking is belangrijk voor vrede en de aanpak van
1430 klimaat- en milieuproblemen. Bij de Europese Unie schort het alleen nog aan een
1431 solide democratische basis. Dit moet eerst op orde komen voordat de politieke
1432 samenwerking wordt uitgebreid.

- 1433 ○ Het Europees Parlement krijgt meer bevoegdheden. Zolang dit niet het geval
1434 is steunt Nederland geen verdere EU-integratie en treden er geen nieuwe
1435 lidstaten toe.
- 1436 ○ De problemen rond de euro worden niet opgelost door meer macht af te staan
1437 aan de Europese Unie.
- 1438 ○ Nederland draagt niet bij aan het Europees Noodfonds ESM omdat dit meer
1439 macht geeft aan de Europese Unie.
- 1440 ○ Bij belangrijke beslissingen rondom de euro en Europa wordt een raadgevend
1441 referendum georganiseerd.
- 1442 ○ Landen die wat betreft hun financieel beleid niet in de Eurozone passen,
1443 worden uit de EMU begeleid, maar lidstaten die dreigen te bezwijken aan hoge
1444 schulden kunnen geholpen worden met de wederopbouw van hun economie.
1445

8.2 Internationaal milieubeleid

1446 Internationale milieuverdragen worden nu amper nageleefd. De tijd dringt om onze
1447 planeet leefbaar te houden.

- 1448 ○ Landen die zich niet aan klimaatverdragen houden worden voortaan tot orde
1449 geroepen door een nieuw op te richten Internationaal Milieugerechtshof in
1450 Den Haag.
- 1451 ○ In nieuwe klimaatverdragen worden concrete tussendoelen opgenomen.
1452 Nederland gaat voortaan coalities vormen met andere landen om deze
1453 tussendoelen sneller te behalen. Als dit niet lukt houdt Nederland zich alsnog
1454 aan deze voorgestelde tussendoelen, ook als Nederland de enige is.
- 1455 ○ Nederland gaat zich inzetten voor een internationaal quoteringssysteem van
1456 natuurlijke hulpbronnen en stelt harde duurzaamheidseisen voor import en
1457 winning van al onze grondstoffen.
1458

8.3 Ecocide

1459 PINK! staat voor een eco-centrische benadering, waarin de mens onderdeel is van de
1460 natuur en hier niet boven verheven is. Het toevoegen van ecocide aan het Statuut van
1461

1462 Rome beoogt deze zelfde visie te bevorderen. Een internationaal verbod op ecocide
1463 houdt in een internationaal verbod op het ongelimiteerd en onduurzaam gebruik van
1464 de natuur door de mens voor eigen belang.

- 1465 ○ Ecocide wordt toegevoegd aan de misdrijven in het Statuut van Rome, zodat
- 1466 het Internationaal Strafhof voortaan bedrijven of overheidsfunctionarissen die
- 1467 zich schuldig maken aan ecocide kan vervolgen. Ecocide is grootschalige
- 1468 beschadiging, vernietiging of verlies van ecosystemen in een bepaald gebied,
- 1469 in een zodanige mate dat het vreedzaam gebruik van dit gebied door de
- 1470 inwoners ernstig verminderd is of zal worden.

1471 **8.4 Buitenland**

- 1472 Westerse landen vervuilen het meest, en arme gebieden lijden daar het meest onder.
- 1473 ○ Nederland zorgt voor effectieve oplossingen voor duurzaamheid, onderwijs,
  - 1474 gezondheid, kinderrechten en gelijke behandeling van alle genders.
  - 1475 ○ Al het Nederlands en Europees beleid wordt getoetst op effecten op
  - 1476 menselijke- en niet menselijke-dieren in andere landen.
  - 1477 ○ Europese landbouw- en visserijsubsidies en visserijakkoorden worden
  - 1478 afgebouwd.
  - 1479 ○ Nederland stopt met de import van producten die ten koste gaan van de
  - 1480 leefomgeving elders, gepaard gaan met mensenrechtenschending of schade
  - 1481 aan dieren berokkenen.
  - 1482 ○ Voortaan zal dan 1% van het BNP naar ontwikkelingshulp gaan, en primair
  - 1483 gericht zijn op mensen in plaats van Nederlandse bedrijven.
  - 1484 ○ Giftige stoffen en afvalproducten worden niet meer naar andere landen
  - 1485 geëxporteerd voor verwerking.
  - 1486 ○ Systemen voor intensieve landbouw worden niet geëxporteerd en
  - 1487 gestimuleerd, in plaats daarvan worden investeringen gedaan in regionale
  - 1488 duurzame landbouw.

1489 **8.5 Vluchtelingen**

- 1490 Wereldwijd bedreigen geweld en structureel onrecht een miljard burgers en deze
1491 conflicten zorgen voor toenemende vluchtelingenstromen. De oorzaak van deze
1492 conflicten is vaak niet alleen religieus en politiek van aard, maar ze worden
1493 veroorzaakt door klimaatverandering, water- en voedseltekorten. Wij dragen hieraan
1494 bij door meer te consumeren dan de Aarde aankan, onze landbouwproducten in
1495 andere landen te dumpen en een grote hoeveelheid CO2 uit te stoten.
- 1496 ○ De onderliggende oorzaken die zorgen voor vluchtelingen worden aangepakt.
  - 1497 ○ Nederland vangt, zolang de oorzaken van de vluchtelingenstromen niet zijn
  - 1498 opgelost, mensen in nood op. Het overgrote deel van de opvang gebeurt in de
  - 1499 regio. Door in menswaardige opvang in de regio te investeren, wordt
  - 1500 voorkomen dat vluchtelingen zich genoodzaakt voelen om naar Europa te
  - 1501 trekken.
  - 1502 ○ Voor vluchtelingen in Nederland komen wordt goede opvang verzorgd en ze
  - 1503 worden deel van onze samenleving.

- 1504 ○ Vluchtelingen die in Nederland asiel aanvragen krijgen binnen twee jaar
- 1505 uitsluitel over hun verblijfsrecht.
- 1506 ○ Kinderen die in Nederland opgegroeid zijn of al langere tijd in Nederland
- 1507 wonen krijgen een verblijfsvergunning
- 1508 ○ Minderjarige vluchtelingen zonder familie die in Nederland asiel aanvragen
- 1509 krijgen binnen 2 maanden te horen of ze in Nederland mogen blijven. Lukt het
- 1510 de rechter niet binnen die termijn uitspraak te doen krijgen ze automatisch
- 1511 een verblijfsvergunning.
- 1512 ○ Mensen die gevaar lopen in eigen land omwille van geaardheid, religie,
- 1513 etniciteit of politieke alliantie worden niet teruggestuurd naar het land van
- 1514 herkomst.
- 1515 ○ Mensen die buiten hun schuld om Nederland niet kunnen verlaten krijgen
- 1516 opvang en zorg.
- 1517 ○ De Nederlandse regering maakt zich hard voor een mondiale oplossing voor
- 1518 het stijgen van het aantal klimaatvluchtelingen.
- 1519 ○ De overheid vergroot de zichtbaarheid van klimaatvluchtelingen.
- 1520

1521 **8.6 Wereldhandel**

1522 Handel speelt een zeer grote rol in internationale relaties en economische belangen
1523 gaan vaak boven andere belangen. PINK! is het niet met die hiërarchie eens, en wil
1524 dat handelsverdragen en de voorwaarden die de WTO stelt gewijzigd worden zodat
1525 maatschappelijke waarden bepalend worden in de wereldhandel.

- 1526 ○ Andere landen krijgen de mogelijkheid hun markten af te schermen van het
- 1527 wereldtoneel om hun eigen markt en producten te ontwikkelen en bewerken
- 1528 voor export.
- 1529 ○ Landen kunnen kiezen om producten te weigeren als belangen als
- 1530 mensenrechten, dierenrechten en duurzaamheid in het geding zijn. Landen
- 1531 kunnen daarom ook zelf importbeperkingen opstellen voor producten die ten
- 1532 koste van deze belangen gaan.
- 1533 ○ Vrijhandel is zo geen doel op zich, maar een middel voor welzijn.
- 1534 ○ Nederland verzet zich tegen vrijhandelsverdragen, zoals TTIP, die ervoor zorgen
- 1535 dat mens, natuur en milieu onder druk komen te staan.
- 1536 ○ Kinderarbeid en uitbuiting van werknemers worden actief bestreden.
- 1537 ○ Alle landen krijgen invloed op het beleid van het Internationaal Monetair Fonds
- 1538 en de Wereldbank.
- 1539 ○ In onze handelspolitiek moeten we niet handel voor alles laten gaan. Onze
- 1540 handelspolitiek draagt nu namelijk bij aan het in stand houden van regimes die
- 1541 de plaatselijke bevolking onderdrukken.
- 1542 ○ Nederland laat geen handel toe waarbij er onderdrukking plaatsvindt van
- 1543 inheemse volkeren zoals die in West-Papoea, Tibet en de Westelijke Sahara.

1544 **8.7 Defensie**

- 1545 ● Er is geen situatie waar oorlog de oplossing voor kan bieden. Dit leidt enkel tot meer
- 1546 problemen, die dan weer met geld, energie en andere kostbare middelen opgelost

- 1547 moeten worden. PINK! zal daarom een pacifistische houding aannemen. Gewapend
1548 conflict brengt zware schade aan de leefbaarheid van de planeet. De gevolgen voor
1549 klimaat, leefomgeving en het welzijn van menselijke en niet-menselijke dieren spelen
1550 een grote rol in de beslissing om ons wel of niet te mengen in een gewapend conflict.
1551 Zolang deze belangen beschermd kunnen worden, steunen we internationale
1552 samenwerking om oorlogen te voorkomen of te beëindigen.
- 1553 ○ Diplomatieke oplossingen hebben altijd de voorkeur bij het oplossen van
1554 internationale conflicten.
  - 1555 ○ Nederland houdt de volledige zeggenschap over haar eigen krijgsmacht.
  - 1556 ○ De leeftijd waarop militairen uitgezonden mogen worden op missie wordt
1557 verhoogd naar 21 jaar.
  - 1558 ○ Nederland zet zich actief in om wapenproblematiek aan banden te leggen,
1559 door zich in te zetten voor wereldwijde regulering van wapenhandel, het
1560 ruimen van landmijnen en clustermunierresten en hulp aan slachtoffers
1561 hiervan, regulering van het gebruik van drones en te werken aan een universeel
1562 verbod op het gebruik van uranium in wapens.
  - 1563 ○ Aanwezige kernwapens worden uit Nederland verwijderd en Nederland schaft
1564 geen JSF-straaljagers aan.
  - 1565 ○ Nederland treedt uit de NAVO.

9 Economie, arbeid & sociale zekerheid

1566 **In de breedste zin van het woord houdt ‘economie’ in wat de mens zich kan**
1567 **veroorloven. Dit geldt ook ten opzichte van het milieu, dieren, het klimaat,**
1568 **toekomstige generaties en mensen in andere landen. In de huidige samenleving**
1569 **is deze betekenis van het woord op een zijspoor beland. Dit door de wens naar**
1570 **alsmaar méér geld en méér groei. De (onomkeerbare) schade die deze wens met**
1571 **zich mee heeft gebracht is onacceptabel. PINK! pleit voor herbezinning en**
1572 **participeren in een duurzame samenleving waar mededogen centraal staat.**

1573 9.1 Een economie die voor ons werkt

1574 Een te krappe definitie van economie wordt nu gehanteerd. Het gaat nu te veel over
1575 winst maken op korte termijn. Dit systeem is niet houdbaar en leidt tot fenomenen
1576 als Earth Overshoot Day. De levering en organisatie van energie kan een stuk groener,
1577 net als het belastingstelsel en de manier waarop de financiële markten zijn ingericht.

1578 *Transitie*

1579 Om problemen voor toekomstige generaties te voorkomen is een transitie naar een
1580 duurzame economie noodzakelijk. De wereld bouwt elk jaar een tekort van 30% op
1581 aan natuurlijk kapitaal. Alle hulpstoffen die de Aarde weer op natuurlijke wijze aanvult,
1582 zijn ruim voor het einde van het jaar al op. Deze dag staat bekend als Earth Overshoot
1583 Day. Net als de overheidsfinanciën moet ook deze ecologische begroting gesloten
1584 worden.

- 1585 ○ Hulpbronnen worden eerlijk over de wereld verdeeld en voldoende wordt
1586 overgelaten voor toekomstige generaties.
- 1587 ○ Het BBP wordt vervangen door het Common Good Product. Hierin staat het
1588 belang van de welvaart van mens, dier, natuur en milieu centraal. Hiermee
1589 wordt het waarborgen van het gemeenschappelijke goed het belangrijkste
1590 doel van de samenleving. De precieze betekenis van het gemeenschappelijke
1591 goed wordt bepaald door de democratische gemeenschap.
- 1592 ○ Het Common Good Product wordt in de praktijk gemeten door middel van een
1593 puntensysteem, waardoor producten en diensten een score krijgen. Hiervoor
1594 wordt de Common Good Balance Sheet gebruikt, waarin de Common Good
1595 Matrix de basis vormt (common good versie 5.0). Aan de hand hiervan wordt de
1596 hoogte van de belasting bepaald. Ethische bedrijven worden beloond met een
1597 lage belasting, waardoor ethische, duurzame en regionale producten die onder
1598 eerlijke omstandigheden geproduceerd zijn goedkoper worden. Ethische
1599 ondernemingen krijgen zo een sterkere positie op de markt en trekken
1600 investeerders aan.
- 1601 ○ In plaats van concurrentie wordt de samenwerking tussen ondernemingen
1602 gestimuleerd. Uit een meta-analyse van 369 studies is naar voren gekomen dat
1603 in 87 procent van de gevallen samenwerking efficiënter werkt dan
1604 concurrentie, doordat het intrinsiek motiveert. Het bewerkstelligt succesvolle
1605 relaties, erkenning, respect, gedeelde doelen en prestaties.

- 1606   ○ Samenwerking tussen ondernemingen wordt beloond met een hogere score
- 1607   op de Common Good Balance Sheet en de daarbij behorende lagere
- 1608   belastingen.
- 1609   ○ De Nederlandse economie wordt geregionaliseerd. Hiermee komt de focus op
- 1610   export te vervallen.
- 1611   ○ Er wordt meer belasting geheven over grondstoffen die een bedreiging
- 1612   vormen voor natuurlijke hulpbronnen of die grote milieueffecten met zich
- 1613   meebrengen. Op consumentenniveau kan deze belasting als BOW (bruto
- 1614   onttrokken waarde) op lange termijn de BTW vervangen. Dit omdat het
- 1615   onvermijdelijk is dat bepaalde grondstoffen schaars worden. Zo bereiden we
- 1616   ons hier op voor.

1617 *Fiscaal*

- 1618 Het belastingstelsel kan een stuk groener. Als milieubelastende activiteiten en
1619 producten en het gebruik van schaarse grondstoffen zwaarder worden belast, kan de
1620 belasting op arbeid fors omlaag: zo zet het belastingsysteem mensen aan tot een
1621 duurzame leef- en productiewijze. Een lagere belasting op arbeid is gunstiger voor
1622 het arbeidsklimaat. Door in Nederland en Europa milieuschadelijke subsidies en
1623 kortingen af te schaffen kunnen we vijf tot tien miljard euro besparen en worden ook
1624 eerlijkere kansen gecreëerd voor duurzame ondernemingen.
- 1625   ○ Belasting op arbeid wordt verlaagd.
  - 1626   ○ Hogere grondstofkosten worden gecompenseerd door lagere arbeidskosten.
  - 1627   Hiermee wordt het principe 'de vervuiler betaalt' in de praktijk gebracht.
  - 1628   ○ Boetes worden inkomensafhankelijk.
  - 1629   ○ Er komt een rijkdomsgrens van twee miljoen euro door middel van een
  - 1630   belastingschijf die vermogen boven dit bedrag 100 procent belast. Het geld dat
  - 1631   hiermee vrijkomt kan onder andere in de zorg, het onderwijs en klimaatbeleid
  - 1632   geïnvesteerd worden.

1633 *Financiële markten*

- 1634   ○ Als banken in dienst staan van de samenleving, is de kans op crises kleiner.
- 1635   ○ Er komt een groene investeringsbank. Deze is in handen van de overheid en
- 1636   werkt samen met private groene banken.
- 1637   ○ Banken worden gesplitst in nuts- en zakenbanken en hun investeringen
- 1638   worden zichtbaar en worden geen bonussen uitgedeeld.

1639 **9.2 Werken naar een betere toekomst (arbeid)**

1640 *Werk en inkomen*

- 1641 Werkloosheid blijft een probleem. Het toenemende werktempo legt bovendien veel
1642 druk op de werkenden.
- 1643   ○ De belasting op arbeid wordt verlaagd. Zo wordt arbeid aantrekkelijker voor
  - 1644   werkgevers (zie ook: fiscaal).

- 1645 ○ De fulltime werkweek zal verlaagd worden tot dertig uur met loonbehoud. Dit
- 1646 leidt tot een betere verdeling van het werk en vergroot de mogelijkheid dat
- 1647 mensen meer capaciteit hebben voor onbetaald werk, zoals huishouden, zorg
- 1648 en vrijwilligerswerk.
- 1649 ○ Mensen met een baarmoeder hebben recht op menstruatieverlof van
- 1650 maximaal 5 dagen per maand. Dit heeft geen negatieve invloed op hun loon
- 1651 en carrière.
- 1652 ○ De ontslagbescherming blijft en bij- en herscholing wordt aangemoedigd.
- 1653 ○ ZZP'ers en flexibelen krijgen toegang tot (collectieve) arbeidsongeschiktheids-
- 1654 en pensioenverzekeringen.
- 1655 ○ De overheid voorziet in postbusadressen voor daklozen. Dit is een tijdelijke
- 1656 oplossing totdat er een woning gevonden is, zodat dak- en thuislozen wel een
- 1657 postadres kunnen gebruiken.
- 1658 ○ De overheid investeert ruim in schuldhulpverlening en voedselbanken.
- 1659 ○ De overheid investeert in sociale werkplaatsen. In een rechtvaardige
- 1660 samenleving moet iedereen de kans krijgen om talenten te ontwikkelen. Het is
- 1661 onacceptabel als mensen met een lichamelijke, verstandelijke of psychische
- 1662 handicap aan de kant komen te staan, terwijl ze vaak onder aangepaste
- 1663 omstandigheden wel gewoon aan het werk kunnen. Sociale werkplaatsen zijn
- 1664 daarom van groot belang.
- 1665 ○ De Participatiewet wordt afgeschaft. Deze leidt er in de praktijk toe dat sociale
- 1666 werkplaatsen dichtgaan en veel jonggehandicapten werkloos worden en in de
- 1667 bijstand terecht komen.

1668 **9.3 Mogelijkheden voor iedereen (sociale zekerheid)**

1669 *Wonen*

- 1670 Wonen is een recht. Het huidige marktstelsel heeft geleid tot onbetaalbare woningen
- 1671 voor een groot deel van de samenleving. De overheid wordt weer verantwoordelijk
- 1672 voor volkshuisvesting.
- 1673 ○ Het wordt mogelijk om een hypotheek af te sluiten met meer dan twee
  - 1674 mensen die geen familie van elkaar zijn.
  - 1675 ○ De hypotheekrenteaftrek wordt per direct afgeschaft. De overdrachtsbelasting
  - 1676 voor woningen die niet door de koper zelf bewoond zullen worden, wordt
  - 1677 verhoogd naar 20%.
  - 1678 ○ Boetes op het versneld aflossen van de hypotheekschuld worden afgeschaft.
  - 1679 ○ Woningcorporaties worden genationaliseerd. Zo worden huurwoningen weer
  - 1680 toegankelijk en hebben woningcorporaties meer middelen om te investeren in
  - 1681 hun woningvoorraad.
  - 1682 ○ Wie met een goed inkomen een sociale huurwoning bezet, betaalt meer huur.
  - 1683 Tegen malafide verhuur van huizen wordt streng opgetreden. Dit ter
  - 1684 socialisering van de huurwoningmarkt.
  - 1685 ○ Huurders van kamers krijgen recht op huurtoeslag als de huur voldoet aan het
  - 1686 puntensysteem.

- 1687   ○ Particuliere woningen die langer dan 3 jaar leeg staan worden onteigend ten
1688   behoefte van volkshuisvesting.
1689   ○ De dak- en thuislozenopvang bestaat uit individuele kamers en is gratis. Dit kan
1690   bijvoorbeeld door leegstaande (kantoor)panden te gebruiken als
1691   opvanglocaties.

1692 *Uitkeringen*

- 1693 Bijstandsuitkeringen worden per individu gebaseerd op het basisbehoefte criterium
1694 in plaats van op de samenstelling van het huishouden, de burgerlijke staat of leeftijd.
1695 Ongeacht de gezinssituatie ontvangt iedereen een gelijke beloning voor gelijk werk.
1696 Er moet meer gelijkheid tussen man en vrouw op de arbeidsmarkt komen. Ook
1697 moeten ouders meer ruimte krijgen om voor hun pasgeboren kind te zorgen.
1698   ○ De 'Balkenende-norm' wordt uitgebreid naar de semi-publieke sector.
1699   ○ Dezelfde bijstandsuitkering wordt uitgekeerd waarvan de basisbehoefte
1700   bekostigd kunnen worden.
1701   ○ De Wajong en WSW blijven een vangnet voor mensen met een beperking. De
1702   Wajong blijft dus bestaan.
1703   ○ Kinderbijslag wordt toegevoegd aan het kindgebonden budget. Deze wordt
1704   daardoor inkomensafhankelijk. Ter compensatie wordt zowel het
1705   uitkeringsbedrag als de maximale inkomensgrens van het kindgebonden
1706   budget verhoogd.
1707   ○ Kinderopvang wordt gratis.
1708   ○ Betaald zwangerschapsverlof van 6 weken tijdens de zwangerschap blijft
1709   gehandhaafd.
1710   ○ Tijdens de bevalling heeft elke ouder recht op betaald verlof. Betaald
1711   bevallingsverlof van minstens 10 weken na de bevalling blijft gehandhaafd.
1712   Voor de andere ouder(s) komt er een betaald partnerverlof van 8 weken. Dit
1713   kan gebruikt worden tijdens het zwangerschaps- en bevallingsverlof van de
1714   moeder (dit vervangt het huidige kraam- en partnerverlof).
1715   ○ Elke ouder krijgt recht op 3 maanden onbetaald verlof dat overgedragen kan
1716   worden naar een andere ouder.

1717 *Pensioen*

- 1718 Jong en oud moeten eerlijk worden behandeld en pensioenfondsen moeten
1719 transparanter en democratischer.
1720   ○ De pensioenleeftijd wordt geleidelijk verhoogd naar 67 in 2030. Wie nu zestig
1721   jaar oud is, kan op diens 65ste met pensioen. Na 45 jaar werken heeft iedereen
1722   recht op pensioen.
1723   ○ Pensioenfondsen mogen niet meer investeren in wapens, fossiele brandstoffen
1724   en de bio-industrie. Uiteindelijk moet er afgestapt worden van een
1725   pensioenstelsel dat gebaseerd is op economische groei.
1726   ○ De pensioenfondsen worden genationaliseerd tot één overheidsorgaan.
1727   Hierdoor kan de pensioeninleg duurzaam en groen geïnvesteerd worden,

1728   terwijl de overheid garant kan staan voor het behoud van pensioen en het
1729   opvangen van tegenslagen.

1730   *Basisinkomen*

1731   Het basisinkomen is een onvoorwaardelijk inkomen voor alle burgers. De discussie
1732   over het invoeren hiervan is al heel oud, maar actueler dan ooit. Dit idee verdient dan
1733   ook serieuze aandacht. In deze wereld voorzien we met steeds minder menskracht in
1734   onze behoeften. Dit komt onder andere door robotisering. De aanname dat iedereen
1735   betaald werk moet verrichten om in levensonderhoud te kunnen voorzien is aldus
1736   achterhaald.

1737   o   Het basisinkomen wordt ingevoerd. De staat doet na onderzoek een concreet
1738   voorstel over de invoering hiervan.

10 Technologie voor de toekomst

1739 **Technologische vooruitgang is een constante van de menselijke samenleving.**
1740 **Nieuwe technologieën kunnen bijdragen aan de verbetering van al het leven op**
1741 **aarde. Denk hierbij aan bijvoorbeeld levensreddende medische technologie,**
1742 **duurzame energievoorziening en automatisering van allerlei processen. Ook is**
1743 **alle kennis in de wereld toegankelijker dan ooit door de opkomst van nieuwe**
1744 **communicatiemiddelen. Met deze vooruitgang komt ook het gevaar van misbruik**
1745 **van deze vernieuwingen. Het recht op privacy wordt aangetast door bedrijven,**
1746 **die vaak zonder weten van de consument verdienen aan persoonlijke data, en**
1747 **overheden, die toegang tot persoonlijke data vragen onder het mom van**
1748 **veiligheid en gemak. PINK! maakt zich hard voor een samenleving waarin**
1749 **technologie een positieve rol speelt, zonder dat dit ten koste gaat van**
1750 **fundamentele burgerrechten.**

1751 **10.1 Baas over je eigen gegevens**

1752 Privacy is een recht dat door de overheid vaak wordt beperkt ter bevordering van de
1753 veiligheid. De noodzaak, proportionaliteit en effectiviteit van deze beperkingen wordt
1754 vaak vooraf niet genoeg aangetoond.

- 1755 ○ Datalekken bij overheid en bedrijven worden gemeld.
- 1756 ○ Systemen die privacy niet kunnen waarborgen worden afgeschaft.
- 1757 ○ De plicht van internetproviders om gegevens van burgers te bewaren voor
1758 inlichtingendiensten wordt afgeschaft.
- 1759 ○ Het opnemen van vingerafdrukken in paspoorten en de centrale database
1760 worden ongedaan gemaakt.
- 1761 ○ Privé-gegevens van vliegtuigpassagiers en informatie van bankafschriften
1762 mogen niet gedeeld worden met andere landen.
- 1763 ○ Er komen strengere normen voor het aftappen van telefoongesprekken.
- 1764 ○ Gemeenten mogen geen persoonsgegevens verstrekken aan kerken en
1765 andere religieuze genootschappen. Hierdoor geven gemeenten een
1766 voorkeursbehandeling aan deze genootschappen en wordt privacy van
1767 burgers ondermijnd.
- 1768 ○ Er komt geen cameratoezicht op andere plekken dan door de rechter
1769 aangewezen risicogebieden.
- 1770 ○ Het briefgeheim geldt ook voor digitale communicatiemiddelen.
- 1771 ○ Elke vorm van digitale berichten encryptie met als doel de vertrouwelijkheid
1772 van het bericht te kunnen waarborgen is volledig toegestaan.
- 1773 ○ Het elektronisch patiëntendossier wordt afgeschaft. Dit dossier bevat meer
1774 gegevens dan noodzakelijk en deze gegevens worden met onnodig veel
1775 patiënten gedeeld. Dit beperkt de privacy van patiënten.

1776 *Privacy van zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers)*

1777 Het is erg makkelijk om het adres van een eenmanszaak te vinden in het
1778 handelsregister van de Kamer van Koophandel (KvK). De KvK maakt geen
1779 onderscheid tussen zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) en andere

- 1780 eenmanszaken. Hierdoor zijn privégegevens van mensen die (soms
1781 noodgedwongen) als zzp'er werken makkelijk beschikbaar.
- 1782 ○ De Kamer van Koophandel (KvK) maakt geen adressen openbaar van
  - 1783 zelfstandige ondernemers zonder personeel (zzp'ers) zonder dat deze
  - 1784 ondernemers hier expliciet toestemming voor hebben gegeven.
  - 1785 ○ De KvK stopt met het doorverkopen van adressen van zzp'ers
  - 1786 ○ Gegevens van eenmanszaken die zijn uitgeschreven bij de KvK worden
  - 1787 verwijderd.

1788 **10.2 Vrijheid in een digitale wereld**

- 1789 Vrije en toegankelijke informatie voor iedereen zijn van groot belang in onze
1790 maatschappij. Censuur van informatie belemmert deze toegankelijkheid van
1791 informatie. PINK zet zich daarom in voor een digitale wereld waarin publieke
1792 informatie toegankelijk blijft, met waarborgen van individuele privacy.
- 1793 ○ Informatie van overheidsdiensten en bedrijven die met publiek geld worden
  - 1794 gefinancierd, wordt publiek toegankelijk.
  - 1795 ○ Internetproviders mogen legale informatie niet beperken
  - 1796 ○ Het verbod op het downloaden van auteursrechtelijk beschermd materiaal
  - 1797 wordt opgeheven. Handhaving van dit verbod beperkt vrije
  - 1798 informatievoorziening en schendt het recht op privacy.
  - 1799 ○ Alternatieve distributiemethodes die auteurs belonen voor hun werk worden
  - 1800 onderzocht en gestimuleerd.
  - 1801 ○ Nederland zet zich in tegen Europese internetcensuur.
  - 1802

1803 **10.3 Verantwoorde kunstmatige intelligentie**

- 1804 Artificial Intelligence (AI) is een technologie die steeds vaker wordt ingezet en grote
1805 gevolgen zal hebben voor onze samenleving. Mensen zullen adviezen opvolgen en
1806 fysieke taken laten uitvoeren door AI-systemen, wat betekent dat we controle uit
1807 handen geven. PINK! streeft naar een verantwoorde ontwikkeling en toepassing van
1808 AI, waarbij de privacy van burgers en de fundamentele burgerrechten worden
1809 gerespecteerd. Bij de ontwikkeling en training van AI-systemen moet ook aandacht
1810 worden besteed aan duurzaamheid.
- 1811 ○ De privacy van individuen die gebruikmaken van een AI-systeem of waarvan
  - 1812 de data wordt gebruikt, dienen beschermd te worden. Dit kan bijvoorbeeld
  - 1813 door het waarborgen van anonimiteit en het minimaliseren van de
  - 1814 verzameling van persoonlijke data.
  - 1815 ○ De overheid stimuleert het ontwikkelen van AI-systemen die bijdragen aan een
  - 1816 duurzame en rechtvaardige samenleving.
  - 1817 ○ De adviezen en uitvoerende taken van AI-systemen moeten systematisch door
  - 1818 mensen gemonitord worden.
  - 1819 ○ Het naleven en handhaven van de wetgeving met betrekking tot transparantie
  - 1820 van AI-systemen en het gebruik van data door bedrijven en overheden moet
  - 1821 worden versterkt en strenger gehandhaafd.

- 1822   ○ De overheid stimuleert onderzoek naar alternatieve AI-technologieën die
- 1823   duurzamer zijn.
- 1824   ○ De overheid stelt ethische en juridische kaders op voor de ontwikkeling en
- 1825   inzet van AI-systemen.